

Bestuursverslag 2020

Contact

Eelco van den Dool

Bestuurssecretaris

Telefoon: 0318-696300

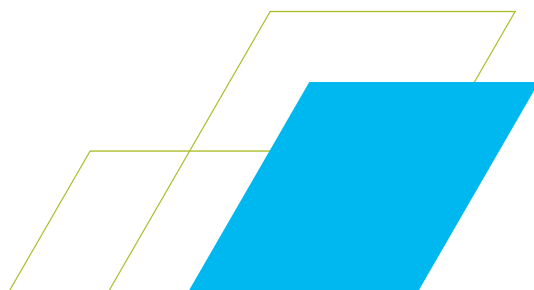
E-mail: ecvddool@che.nl

Christelijke Hogeschool Ede

Oude Kerkweg 100

6717 JS EDE

www.che.nl

Jaarverslag
Christelijke Hogeschool Ede
2020

Deel 1: Bestuursverslag 2020

Inhoudsopgave

Inhoud

1.	Doelstelling CHE	6
1.1	Missie en visie CHE	6
1.2	Visie op maatschappelijke opgaven	6
1.3	Beleidsdoelstellingen.....	6
1.4	Kernactiviteiten	8
2.	Hoofdpunten van de activiteiten in 2020	12
2.1	Onderwijs	12
2.2	Internationalisering	17
2.3	Onderzoek	18
2.4	Afhandeling klachten.....	18
2.5	Niet-bekostigde opleidingen: CHE voor Professionals	19
2.6	Ontwikkeling nieuwe opleidingen	20
3.	Financiën	21
3.1	Financieel resultaat	21
3.2	Treasury.....	24
3.3	Continuïteitsparagraaf en meerjarenperspectief.....	25
	A Gegevensset	25
	B Overige rapportages.....	30
3.4	Verantwoording notitie helderheid.....	35
4.	Governance	36
4.1	Verslag van de Raad van Toezicht	36
4.2	Verklaring van onafhankelijkheid Raad van Toezicht.....	37
4.3	Werkzaamheden van de Raad van Toezicht in 2020.....	38
4.4	Commissies van de Raad van Toezicht	39
4.5	Het College van Bestuur	40
4.6	Overzicht bestuurskosten (declaraties) College van Bestuur.....	42
4.7	Directie	43
5.	Studievoorschotmiddelen	44
5.1	Kwaliteitsafspraken Sectorakkoord.....	44
5.2	Proces naar Plan van inzet 2.0.....	44
5.3	Planbeoordeling	45

5.4 Medezeggenschap en studentbetrokkenheid.....	45
5.4.1 Hogeschoolraad.....	45
5.4.2 Studentbetrokkenheid	45
5.4.3 Studentassessor.....	46
5.4.4 Corona-crisis.....	46
5.5 Projecten	46
5.5.1 Resultaten projecten 2020	47
5.5.2 Project 3 Scenario's flexibel onderwijs.....	48
5.5.3 Begroting 2020 versus realisatie	48
6. Profileringsfonds	49
7. Rapportage experimenten Flexibel Hoger Onderwijs.....	50
8. Rapportage experiment Vraagfinanciering Onderwijs.....	51
Bijlage 1: Reflectie Hogeschoolraad op SVM CHE 2020	52

1. Doelstelling CHE

1.1 Missie en visie CHE

De Christelijke Hogeschool Ede (CHE) is een christelijke instelling voor hoger beroepsonderwijs. De CHE wil samen met het werkveld (toekomstige) professionals opleiden tot mensen die weten wie ze zijn en weten wat ze kunnen bijdragen aan de beroepspraktijk en de samenleving. De CHE biedt studenten een leergemeenschap met persoonlijke aandacht voor hun vorming. De CHE wil op deze manier studenten opleiden tot mensen die thuis zijn in hun beroep en bekwaam zijn om hun professionele identiteit verder te ontwikkelen. We vinden het belangrijk dat ze daarbij hun persoonlijke geloofsovertuiging en levensbeschouwing weten te verbinden aan ~~de context van~~ hun beroep en werkveld.

De CHE wil herkenbaar zijn door kwaliteit, christelijke identiteit en persoonlijke betrokkenheid.

1.2 Visie op maatschappelijke opgaven

De CHE heeft in haar strategisch instellingsplan 2016-2020 'De CHE voor de wereld van morgen' (IP 2016-2020) vijf maatschappelijke opgaven geformuleerd:

1. In de huidige netwerksamenleving richt de CHE zich op het ontwikkelen van de vaardigheid gemeenschappen te kunnen bouwen.
2. In een globaliserende samenleving richt de CHE zich op de ontwikkeling van internationale en interculturele vaardigheden en de vaardigheid om bij groeiende tegenstellingen te werken aan inclusie.
3. Gezien de toenemende flexibilisering van de arbeidsmarkt richt de CHE zich op de ontwikkeling van professionele identiteit.
4. Met het oog op de ontwikkelingen in het hoger onderwijsveld richt de CHE zich op het vraaggericht ontwerpen van het onderwijs.
5. De CHE richt zich op het verbeteren van de aansluiting met de agenda van de regio FoodValley en daarbij specifiek op de aansluiting met het mbo en mbo-geschoolden.

In 2020 heeft het CvB de looptijd van het IP 2016-2020 verlengd tot 31 augustus 2021 omdat het door het vertrek van CvB-voorzitter Harmen van Wijnen en door de coronacrisis niet mogelijk was om medio 2020 (wat oorspronkelijk de bedoeling was) een nieuw en gedragen instellingplan op te leveren.

1.3 Beleidsdoelstellingen

Vanuit de vijf maatschappelijke opgaven heeft de CHE in het IP 2016-2020 een aantal doelstellingen geformuleerd.

Werkveld

- De CHE versterkt het profiel op kennisontwikkeling die vertrekt vanuit de waarden van de professie en die aandacht heeft voor de persoonlijke professionele ontwikkeling van de werkende in een diverse samenleving. Deze thematiek verbindt allereerst de lectoraten. De CHE richt daarnaast een kennisinstituut in dat zich bezint op actuele maatschappelijke en beroepsmatige vraagstukken vanuit de bronnen van de christelijke traditie en naast deze bezinnende taak publicaties, lezingen, en Studium Generale organiseert en de CHE als kenniscentrum op dit thema in beeld brengt.
- De CHE werkt vanuit gezamenlijk ontwikkeld accountmanagement en biedt het werkveld een duidelijke ingang in de school waar snel en op maat vragen naar onderwijs en praktijkgericht onder- zoek worden behandeld.

- De CHE betreft het werkveld en kennispartners actief bij het ontwikkelen, geven en toetsen van ons onderwijs en bij het bijhouden van de vakkennis van docenten, o.a. door het werkveld onderwijs te laten verzorgen op de CHE of docenten werkstages aan te bieden in hun beroepsdomein. - De CHE heeft structurele aandacht voor zowel het verdiepen van bestaande relaties in de beroepsdomeinen als voor het aangaan van nieuwe partnerschappen. - De CHE richt zich op de directe omgeving van de CHE. We denken dan concreet aan bedrijven en beroeps- en brancheverenigingen in de FoodValley en de ICT-Valley, maar ook aan het ondernemersloket om de groeiende groep zelfstandig ondernemers in de regio te kunnen bereiken. - De CHE breidt het portfolio uit naar de regio Rotterdam-Dordrecht, gezien de potentiële partners in die regio op basis van haar identiteit in combinatie met de specialisatie op zorg, welzijn, dienstverlening en onderwijs en pastoraal werk. - De CHE werkt samen met regionale, nationale en internationale partners met wie de school zich verbonden weet door de christelijke identiteit. De samenwerking richt zich op kennisontwikkeling en -deling op de relatie tussen christelijke identiteit, onderwijs en professionaliteit. - De CHE zet structureel in op alumnibeleid. Alumni zijn na hun afstuderen nog steeds leden van de professionele leergemeenschap van de CHE. Zij zijn een belangrijke verbinding met ons werkveld, geven feedback op de aansluiting tussen opleiding en beroep en komen terug om bij te tanken bij een Studium Generale, een post-hbo opleiding of lezing. Zij geven les aan studenten en praten docenten bij over de actualiteit van het vak.	
Onderwijs - De CHE werkt aan een ontwerp van een voor alle opleidingen gelijke structuur gericht op het verwerven van generieke hbo-competenties, gekleurd door de specifieke beroepspraktijk. - De CHE verdiept de visie op de uitgangspunten voor onderwijsontwikkeling en richt leernetwerken voor docenten in om door middel van intervisie en supervisie met elkaar de verschillende rollen als coach en ontwerper van het onderwijs te leren en toe te passen. - De CHE vervaecht internationale en interculturele vaardigheden in het onderwijsprogramma. Dat betekent onder andere dat er in het curriculum ruimte is om internationale en interculturele ervaring op te doen; en dat elke opleiding een onderwijsmodule in het Engels aanbiedt. - De CHE investeert in het ontwikkelen van een toekomstbestendige digitale infrastructuur die past bij de onderwijs- en curriculumontwikkeling. - De CHE investeert in het ontwikkelen van de didactische digitale vaardigheden van docenten, zodat ze weten welke instrumenten er zijn en hoe deze in te zetten als ondersteuning in het verzorgen van onderwijs. - De CHE richt een permanent proces in voor het verkennen van de markt via de strategische relaties. Op basis van de uitkomsten van deze verkenningen kiest de CHE jaarlijks voor het bijstellen van de bestaande opleidingen, de ontwikkeling van nieuwe uitstroombrofielen dan wel het starten van nieuwe opleidingen. - De CHE ontwerpt met onderwijspartners en werkgevers in- en doorstroomarrangementen gericht op mbo-scholen en mbo-professionals, zodat hun slaagkans voor het behalen van een hbo-diploma toeneemt. - De CHE werkt aan een nieuwe definitie van de visie op kwaliteit en kwaliteitszorg, uitgebreid met professionele governance, gevolgd door de herinrichting van ons kwaliteitszorgsysteem. Hierbij wordt de governance van de professionals bedoeld, waarbij stapeling van toezicht tegengegaan wordt.	
Onderzoek - De CHE heeft in 2020 naam gemaakt met de eigen insteek van Service Innovation door middel van jaarlijkse publicaties, lezingen, Studium Generale over goede praktijken waarin de insteek van de CHE in samenwerking met de beroepspraktijk heeft geleid tot een vernieuwende aanpak. - De CHE weet jaarlijks een groeiend percentage cofinanciering voor praktijkgericht onderzoek binnen te halen. - De CHE verbindt praktijkgericht onderzoek aan de bovenbouw van de opleidingen waar lerend onderzoeken plaatsvindt. - De CHE geeft praktijkgericht onderzoek een plek in de ontwikkeling van de docenten, die de eerste ring zijn in de begeleiding van studenten. De CHE gaat docenten daarvoor de ruimte bieden, ondersteund door kenniskringleden, lectoren, en peer groups.	Organisatie - De CHE stimuleert zelforganisatie om sneller te kunnen inspelen op onderwijsvernieuwingen of vragen uit het werkveld. - De CHE wil een eenvoudige organisatie en werkwijze, waarbij helder is wie verantwoordelijk is voor welk besluit en waar besluitvorming leidt tot duidelijkheid over de richting van de CHE en daarmee ruimte, mensen en middelen biedt aan teams om hun werk te doen en rekenschap af te leggen aan elkaar. - De CHE standaardiseert ondersteunende werkprocessen en op hogeschoolbrede schaal. Door het eenduidig uitvoeren van de onderwijsondersteunende en bedrijfsvoerende processen wil de CHE zoveel mogelijk ruimte maken voor het primaire proces van onderwijs en onderzoek.
Professionalisering De CHE organiseert professionele intervisie in teams van docenten, lectoren en ondersteuners.	Faciliteiten De CHE beschikt in 2020 over een gastvrij en flexibel front office, waar studenten, werkveld en

• De CHE-medewerkers helpen elkaar door het open en direct aanspreken op het nakomen van afspraken. • De CHE leeft gezamenlijke kwaliteitsstandaarden na en collega's stimuleren elkaar om snel te reageren als er signalen zijn dat het onderwijs of de ondersteuning daarvan verbeteren kan; • De CHE biedt (intern) opleiding op het gebied van didactiek, toetsing, onderwijsontwikkeling, onderzoeksvaardigheden, identiteit, internationalisering, interculturele vaardigheden, studentbegeleiding en –coaching, ondernemerschap, ICT, adviseren en klantgerichte procesinrichting.	medewerkers op basis van self service hun vraag kunnen oplossen. • De CHE beschikt in 2020 over een uniforme backoffice waar de werkprocessen als uitgangspunt hebben dat elke processtap waarde toevoegt voor de student, medewerkers, gasten en werk- veldpartners. • De CHE verbetert de samenwerking tussen onderwijs, onderwijsondersteuning en bedrijfs- voerende ondersteuning door vanaf de start van ontwikkelingen de professionaliteit van de ondersteuning mee te nemen. • De CHE richt een permanent proces in voor het identificeren van maatschappelijke vraagstukken waartoe de CHE zich in haar organisatie wil verhouden op grond van haar roeping en profiel.
---	---

1.4 Kernactiviteiten

Juridische structuur en statutaire naam

De CHE is een instelling voor hoger onderwijs die in stand gehouden wordt door de Stichting voor Christelijk Hoger Beroepsonderwijs op Gereformeerde Grondslag. De Christelijke Hogeschool Ede heeft een College van Bestuur (CvB). Zie paragraaf 4.5 voor de samenstelling van het CvB in 2020.

Het CvB treedt conform de statuten op als bestuur van de stichting en als bestuur van de hogeschool. De CHE heeft een Raad van Toezicht (RvT). Zie hoofdstuk 4. Governance voor meer informatie over de RvT en het CvB.

De CHE verzorgt hoger beroepsonderwijs voor studenten en voor professionals. De CHE heeft in 2020 bacheloropleidingen, associate degree opleidingen en masteropleidingen voor beroepen in het primair en voortgezet onderwijs, in de theologie, welzijn en zorg, en op het terrein van ICT, media en organisatie. De CHE heeft verder zeven lectoraten en twee associate lectoraten¹. De lectoraten ondersteunen de onderwijs- en beroepspraktijk met praktijkgericht onderzoek. Naast het verzorgen van onderwijs en onderzoek voor de opleidingen, biedt de CHE onder de naam 'CHE voor Professionals' niet-bekostigde opleidingen, trainingen en advies aan.

¹ Een van deze associate lectoraten is per 1 januari 2021 omgezet naar een lectoraat. Zie paragraaf 2.3.

Opleidingsaanbod

De CHE verzorgde in 2020 de volgende ad-, bachelor- en masteropleidingen:

Niveau + Opleiding Ad = associate degree B = Bachelor M = Master	Opleidingsvorm	Niveau + Opleiding Ad = associate degree B = Bachelor M = Master	Opleidingsvorm
Ad ICT Service Management	deeltijd	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	deeltijd
Ad Ondernemen	deeltijd	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	duaal
Ad Ondernemend in de Zorg	deeltijd	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	voltijd
Ad Pastoraal Werk	deeltijd	B leraar vo 2e gr Godsdienst	deeltijd
Ad Pedagogisch Educatief Professional	deeltijd	B leraar vo 2e gr Godsdienst	voltijd
Ad Sociaal Werk in de Zorg	duaal	B Opleiding tot Verpleegkundige	deeltijd
B Bedrijfskunde	deeltijd	B Opleiding tot Verpleegkundige	duaal
B Bedrijfskunde	voltijd	B Opleiding tot Verpleegkundige	voltijd
B Communicatie	deeltijd	B Sociaal Pedagogische Hulpverlening	deeltijd
B Communicatie	voltijd	B Sociaal Pedagogische Hulpverlening	duaal
B Theologie	deeltijd	B Sociaal Pedagogische Hulpverlening	voltijd
B Theologie	voltijd	B Social Work	deeltijd
B HBO-ICT	voltijd	B Social Work	voltijd
B Human Resource Management	deeltijd	B Social Work	duaal
B Human Resource Management	voltijd	M Contextuele Benadering	deeltijd
B Journalistiek	voltijd	M Educational Leadership ²	deeltijd
B Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	deeltijd	M Leraar Godsdienst	deeltijd
B Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	voltijd	M Speltherapie	deeltijd

Geografisch bereik

De CHE biedt het merendeel van de opleidingsactiviteiten aan vanuit de locatie van de hogeschool in Ede. Daarnaast zijn er voor de opleiding Leraar Basisonderwijs onderwijsactiviteiten (nl. de bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs duaal (deze wordt ook wel de 'Praktijkpabo' genoemd)) in Dordrecht en omgeving en voor de associate degree opleiding Sociaal Werk in de Zorg in de gemeente Dordrecht. De studenten, die studeren aan de CHE, komen uit heel Nederland.

² Deze opleiding wordt in Penta Nova-verband, waar de CHE in participeert, aangeboden.

Toegankelijkheid van het onderwijs

De CHE is een christelijke hogeschool. Dat betekent niet dat alleen christelijke studenten welkom zijn. Ook niet- of anders gelovige studenten zijn van harte welkom. De betekenis van de christelijke identiteit van de CHE is vastgelegd in het identiteitsbeleid (d.d. 2015).

De toegankelijkheid van het onderwijs van de CHE is geregeld in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) (art.1.5 t/m 1.10). De OER wordt jaarlijks, na instemming van de medezeggenschapsorganen, door het CvB vastgesteld.

In de OER is geregeld dat een student met een functiebeperking op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBh/cz) recht heeft op doeltreffende aanpassingen in het onderwijs, praktijk en toetsing. Aanpassingen dienen ertoe belemmeringen weg te nemen of te beperken en de zelfstandigheid en volwaardige participatie van de student zoveel mogelijk te bevorderen (OER, art.1.21). De aanpassingen kunnen betrekking hebben op studieprogramma (inclusief stages), studieroosters, onderwijswerkvormen, toetsing en leermiddelen. Deze aanpassingen worden zoveel mogelijk op de individuele functiebeperking afgestemd. De student die aanspraak wil maken op aanpassingen kan dit voorafgaand aan de studie aanvragen tijdens de intakeprocedure. Tijdens de studie kan de student aanpassingen aanvragen door, uiterlijk in de eerste week van het blok waarin de voorziening nodig is, een schriftelijk en gemotiveerd verzoek in te dienen bij de examencommissie.

Er zijn veel factoren die van invloed zijn op het studiesucces. Sommige studenten zoeken naast hun studie extra uitdaging, anderen hebben juist wat extra ondersteuning nodig bij het studeren. Studentenwelzijn (Studieloopbaancentrum) is de plek waar studenten terecht kunnen met vragen over hun studieloopbaan, bijvoorbeeld studieproblemen, psychische problemen, geloofsvragen of conflictsituaties.

In de projecten die worden gefinancierd uit de Studievoorschotmiddelen, is er ook aandacht voor het vergroten van de toegankelijkheid van het onderwijs, bijv. in project 2 Welbevinden, project 4 Mbo in- en doorstroom en project 5 Excellentietraject.

Duurzaamheid

De CHE wil in de bedrijfsvoering een verantwoord handelende organisatie zijn, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid. De CHE is daarom aangesloten bij het HBO convenant 'Duurzaam Inkopen'. Dit vereist dat de CHE bij elk inkooptraject nadenkt over welke relevante duurzaamheidsaspecten mee kunnen worden gewogen. De CHE stelt zich daarmee tot doel:

- een voorbeeld te zijn voor anderen en mede richting te geven aan haar medewerkers en studenten;
- het bereiken van directe milieuwinst;
- het weren van producten die door middel van kinderarbeid tot stand zijn gekomen;
- het beïnvloeden van de markt door een vraag te creëren en te vergroten naar minder milieubelastende producten, materialen, diensten en door milieugerichte productinnovatie te stimuleren.

In het 'Inkoopbeleid 2017-2021' is vastgelegd hoe de duurzaamheidsaspecten in de inkooptrajecten een plek krijgen.

Daarnaast heeft het CHE-gebouw een aantal voorzieningen die bijdragen aan duurzaamheid, bijvoorbeeld: zonnepanelen op het dak, LED-verlichting en energiezuinige lichtinstallaties die op

beweging en aanwezigheid van personen worden aangestuurd, waterbesparend sanitair en een warmtekoudeopslagsysteem (WKO). In 2021 zal een strategisch huisvestingsplan en een duurzaam meerjarenonderhoudsplan worden ontwikkeld met het oog op energieneutrale huisvesting.

2. Hoofdpunten van de activiteiten in 2020

Vanuit de doelstellingen uit het instellingsplan 2016-2020 en vanuit het CHE-jaarplan 2019-2020 heeft de CHE in 2020 onderwijs verzorgd en onderzoek uitgevoerd.

De CHE laat de PDCA-cyclus zoveel mogelijk aansluiten op de logica van het onderwijs: studiejaar die van september tot juli lopen. De strategische, operationele en financiële doelstellingen van de CHE in 2020 zijn vastgelegd in:

- het CHE-jaarplan 2019-2020 dat loopt van 1 september 2019 tot 31 augustus 2020; dit jaarplan is in verband met de coronacrisis en in verband met het aantreden van een nieuwe CvB-voorzitter per 17 augustus 2020 (zie paragraaf 4.5) door het CvB verlengd tot 31 december 2020.
- in de Begroting 2020 die loopt van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020.

2.1 Onderwijs

In 2020 stonden er in totaal 5.150 studenten ingeschreven aan de CHE (peildatum: 1 oktober 2020).

sector	opleiding	2020	2019	2018	2017	2016
bètatechniek	ad ict service management	20	14	11		
	b hbo-ict	124	88	46		
economie	ad ondernemen	39	24	8		
	b bedrijfskunde	431	374	350	324	314
	b communicatie	323	291	272	268	280
	b human resource management	220	223	205	196	197
	b journalistiek	298	294	269	232	235
gezondheidsz.	b opleiding tot verpleegkundige	1.021	976	937	882	858
	m speltherapie	173	112	38		
onderwijs	ad pedagogisch educatief prof..	36	27	9		
	b opl. leraar vo 2e gr in godsdie..	54	56	66	63	68
	b opleiding tot leraar basisond..	655	559	509	501	572
	m leraar godsdienst	20	22	20	22	22
sociale studies	ad pastoraal werk	68	41	9		
	ad sociaal werk in de zorg	228	195	134	92	45
	b social work	1.116	1.051	1.005	1.058	1.137
	b theologie	270	273	276	309	323
	m contextuele benadering	54				
totaal		5.150	4.620	4.164	3.947	4.051

Bron: <https://www.vereniginghogescholen.nl/kennisbank/feiten-en-cijfers/artikelen/dashboard-instroom-inschrijvingen-en-diploma-s>; geraadpleegd op 9 februari 2021.

Het aantal aanmeldingen in 2020 bedroeg 1.447 (peildatum: 1 oktober 2020).

sector	opleiding	2016	2017	2018	2019	2020
bètatechniek	ad ict service management			10	9	9
	b hbo-ict			23	35	47
economie	ad ondernemen			8	15	21
	b bedrijfskunde	57	66	100	101	118
	b communicatie	48	50	68	59	73
	b human resource management	36	42	52	48	28
	b journalistiek	53	46	83	70	63
gezondheidsz.	b opleiding tot verpleegkundige	249	239	276	247	228
	m speltherapie			31	79	90
onderwijs	ad pedagogisch educatief prof..			9	20	22
	b opl. leraar vo 2e gr in godsdie..	10	10	6	7	< 5
	b opleiding tot leraar basisond..	138	130	143	154	209
	m leraar godsdienst	9	5	5	5	< 5
sociale studies	ad pastoraal werk			9	33	35
	ad sociaal werk in de zorg	45	55	86	115	115
	b social work	244	242	240	295	289
	b theologie	44	50	35	42	39
	m contextuele benadering					53
totaal		933	935	1.184	1.334	1.447

bron: <https://www.vereniginghogescholen.nl/kennisbank/feiten-en-cijfers/artikelen/dashboard-instroom-inschrijvingen-en-diploma-s>; geraadpleegd op 9 februari 2021.

'Beste middelgrote hogeschool'

De CHE kon in 2020 zich opnieuw verheugen over goede scores in de Keuzegids Hbo 2021 en mag zich voor de 14e keer de beste middelgrote hogeschool van Nederland noemen. De Keuzegids-score steeg licht ten opzichte van vorig jaar. Het aantal 'Topopleidingen' (opleidingen met een score die hoger is dan 75) steeg van drie naar vier. De studies Bedrijfskunde, HRM, Communicatie, Journalistiek en Sociaal Werk in de Zorg scoren als beste in hun categorie.

Accreditaties

Eind 2018 vonden de visitatiedagen voor de Instellingstoets Kwaliteitszorg (ITK) plaats. De NVAO besloot in mei 2019 tot het verlenen van erkenning ITK onder een aantal voorwaarden. In 2020 is gewerkt aan het voldoen aan deze voorwaarden, o.a. door het verbeteren van de formele borgingsstructuur en het aanscherpen van de managementrapportages. In april 2021 vindt de visitatie plaats waarin beoordeeld wordt of de CHE aan de voorwaarden voldoet.

Op 14 april 2020 verleende de NVAO de opleiding Speltherapie (master, deeltijd) de accreditatie in het kader van de Toets Nieuwe Opleiding.

In juli 2019 is de opleiding Verpleegkunde (bachelor, voltijd) gevisiteerd. De NVAO besloot op 24 april 2020 tot het verlenen van de accreditatie.

In december 2019 beoordeelde een panel het CHE-plan voor de inzet van de studievoorschotmiddelen. Op 27 februari 2020 besloot de minister van OCW negatief over het plan. In 2020 is gewerkt aan een herstelversie van het plan voor de inzet van de voorschotmiddelen. Op 11 februari 2021 vond een nieuwe visitatie plaats. Het panel zal op basis van deze visitatie de minister van OCW adviseren om positief te besluiten over de goedkeuring van het plan.

Coronacrisis

Het uitbreken van de coronacrisis in maart 2020 heeft veel impact gehad op de CHE. Van een normale of gewone situatie was vanaf 16 maart 2020 geen sprake meer. Medewerkers en studenten moesten thuisblijven en thuis studeren en werken. Het CHE-gebouw kwam zo goed als leeg te staan.

Toch konden we de impact van de coronacrisis goed opvangen. Er is snel een crisisteam in het leven geroepen dat frequent bij elkaar kwam en de eerste acties ondernam en coördineerde. De opleidingen schakelden snel om naar digitaal afstandsonderwijs. De recent gedane investeringen in de elektronische leeromgeving ITSlearning en de digitale werkomgeving MS Teams hebben hierbij hun vruchten afgeworpen. Het onderzoek kon grotendeels doorlopen en het kwaliteit ervan bleef ook op peil.

Studenten hebben begrip voor alle veranderingen en beperkingen in het onderwijs en waren, naar omstandigheden, tevreden over het onderwijs. Aan kwetsbare studenten is zo mogelijk extra aandacht gegeven. De samenwerking tussen medewerkers is ondanks het thuiswerken (i.c.m. de zorg voor kinderen) gaande gebleven. Digitaal vergaderen behoort nu tot de basisvaardigheden. Het verzuim is niet significant gestegen. Werkdruk (i.c.m. thuiswerken) was een punt van aandacht. In verband met de coronacrisis zijn speciale kaders gemaakt voor het onderwijs in coronatijd, HRM-zorg in coronatijd en regels voor het gebruik van het gebouw.

Na de zomervakantie hebben studenten, studentenverenigingen en de CHE elkaar gevonden in een project waarin extra initiatieven zijn bedacht en uitgevoerd om van dit het studiejaar 2020-2021 toch een zo goed mogelijk studiejaar te maken.

Maatwerktrajecten van bekostigde opleidingen

De CHE bood in 2020 geen aangepaste maatwerktrajecten van bekostigde opleidingen aan organisaties of bedrijven aan.

Uitbesteding van onderwijs

Het onderwijs voor de Kies-op-maat-minor Mensenhandel is in 2020 uitbesteed aan MetaStory Instituut te Amersfoort.

Bij de opleiding Theologie is een studieroute mogelijk waarbij een deel van het onderwijs wordt verzorgd door het Baptisten Seminarium te Amsterdam. In 2020 heeft één student deze studieroute gevolgd.

De CHE besteedt verder geen onderwijs uit aan derden.

Samenwerking in Penta Nova

De educatieopleidingen van de CHE participeren met vijf andere pabo's in het samenwerkingsverband Penta Nova. Penta Nova biedt opleidingen aan voor leidinggevenden en (aankomende) schoolleiders uit het po, vo en mbo. Penta Nova heeft tevens een lectoraat Waardegericht Leiderschap.

Professionalisering van examencommissies

De CHE heeft zeven examencommissies (waaronder een eigen examencommissie voor de deeltijd opleidingen). Het CvB benoemt de leden van de examencommissies en controleert bij de benoeming de deskundigheid van de te benoemen leden en maakt, indien nodig, afspraken over het verhogen van

het deskundigheidsniveau door middel van opleiding en training. In 2020 is voor de CHE-minoren per 1 september 2020 een eigen examencommissie in het leven geroepen.

(Te benoemen) leden van de examencommissies moeten minimaal de Basiskwalificatie Examinering (BKE) hebben moeten uiterlijk eind 2021 de Seniorkwalificatie Examinering (SKE) hebben gehaald.

Student assessor

Op 31 augustus 2020 stopte de eerste student assessor van de CHE: Joël ten Cate (student Educatie). Hij is twee jaar student assessor (0,5 FTE) geweest. Bedrijfskundestudent Henri Dekker is per 1 september 2020 de nieuwe student assessor. De student assessor woont de CvB-vergaderingen en de CvB-directievergaderingen bij. Tevens richt hij zich op een aantal beleidsonderwerpen en projecten waarin het studentenperspectief van extra belang is. De aanstelling van student assessoren in hogescholen is één van de maatregelen uit de Wet versterking bestuurskracht onderwijsinstellingen. Met deze wet wordt de medezeggenschap in alle onderwijssectoren versterkt.

Horizontale dialoog

De CHE hecht grote waarde aan de horizontale dialoog met haar stakeholders, bijvoorbeeld met organisaties uit het beroepenveld waar de studenten van de CHE uiteindelijk gaan werken. Alle opleidingen hebben diverse vormen van samenwerking met organisaties en bedrijven uit het beroepenveld.

De CHE werkt samen met de Christelijke Onderwijsgroep (COG) in de regio Vallei en Gelderland-Midden, Stichting ICT Valley en de Gemeente Veenendaal om de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt te verbeteren, de doorlopende leerlijn vanuit het mbo naar de AD/bacheloropleidingen van de CHE te verstevigen en door te onderzoeken of een ICT-leerwerkbedrijf een haalbare businesscase is.

De CHE heeft zich in 2018 aangesloten bij de coalitie 'Preventie in de Foodvalley', samen met Regio Foodvalley, Ziekenhuis Gelderse Vallei, Menzis, Huisartsen Gelderse Vallei, Rabobank, Alliantie Voeding in de Zorg en Wageningen University & Research. De coalitie wil de gezondheid van de inwoners van Regio Foodvalley bevorderen.

Met de gemeente Ede en een aantal omliggende gemeenten ontwikkelt de CHE samenwerking samen in het Sociaal Domein, bijvoorbeeld door het verkennen van actuele thema's die spelen in de samenwerking tussen inwoners, organisaties op gebied van welzijn en gemeenten.

De CHE werkt samen met de Lelie Zorggroep te Rotterdam en met ontwikkelingsorganisatie Woord & Daad ten behoeve van een onderzoek op het gebied van identiteit en professionaliteit.

De CHE onderzoekt met een aantal andere hogescholen (Hogeschool Rotterdam, Hogeschool InHolland, en Avans Hogeschool) de mogelijkheden van een gezamenlijke Ad-campus in Dordrecht voor de regio Drechtsteden. De CHE biedt in Dordrecht al een aantal jaar de Ad Sociaal Werk in de Zorg en de Praktijkpabo aan.

De CHE participeert op bestuurlijk niveau in de regionale FoodValley. In FoodValley-verband wordt bijvoorbeeld nagedacht over (internationaal) nutrition & health-onderwijsaanbod. De CHE denkt hierover mee.

De CHE heeft jaarlijks overleg met vertegenwoordigers van het reformatorisch (voortgezet) onderwijs, waar een deel van de CHE-studenten vandaan komt.

Publiek-private arrangementen

CHE heeft in 2020 niet deelgenomen aan publiek-private arrangementen met een consortium van meerdere publieke en/of private partijen waarin ten behoeve van de opleiding van studenten van bekostigde opleidingen economische activiteiten werden uitgevoerd waaraan financieel-economische ondernemingsrisico's en/of bedrijfsrisico's kleefden. CHE had in 2020 ook geen door haar zelf opgerichte onderneming waarin ten behoeve van de opleiding van studenten van bekostigde opleidingen economische activiteiten werden uitgevoerd waaraan financieel-economische ondernemingsrisico's en/of bedrijfsrisico's kleefden.

2.2 Internationalisering

Internationalisering is ingebed in het curriculum van de opleidingen van de CHE. Studenten kunnen een cross-culturele ervaring in het buitenland opdoen via korte programma's, studieprogramma's in het buitenland (duur: 3-5 maanden) of een stage en/of afstuderen in het buitenland. De CHE heeft met diverse instellingen voor hoger onderwijs in het buitenland een Erasmus-overeenkomst of een Memorandum of Understanding waarin afspraken zijn gemaakt over de uitwisseling van studenten en docenten.

De coronacrisis heeft veel impact gehad op de mogelijkheden voor de CHE om in het buitenland te studeren en om buitenlandse studenten op de CHE te ontvangen. In het voorjaar van 2020 verbleef een aantal CHE-studenten in het kader van hun opleiding in het buitenland toen de corona-pandemie Nederland bereikte. Een klein aantal van deze studenten heeft, ondanks dringend advies van de CHE om terug te kregen, zelf besloten om in het buitenland te blijven. De meeste studenten zijn met behulp van de CHE teruggehaald naar Nederland. Een aantal van hen kon hun buitenlandstage in Nederland online voortzetten.

In mei 2020 besloot de CHE dat er tot en met december 2020 geen studenten en medewerkers voor de CHE naar het buitenland mochten reizen en dat er geen internationale studenten op onze campus konden worden ontvangen.

Twee van onze Engelstalige minoren hebben we in 2020 voor het eerst online aangeboden: 'Building a Better World' en 'Global Health'. Het resultaat was dat een student uit Ghana en een student uit Suriname op afstand deelnamen aan 'Building a Better World', en twee studenten uit Finland online aansloten bij 'Global Health'.

Voor CHE-studenten, die in september 2020 niet naar het buitenland konden door coronacrisis, is een vervangend programma geregeld op de CHE of elders in Nederland. Sommigen hopen in het voorjaar van 2021 alsnog te kunnen gaan.

In 2020 studeerden 4 CHE-studenten met een Erasmusbeurs een periode in het buitenland.

Land	Instelling of organisatie	Aantal studenten	Studie/stage
België	Center Parcs	1	Stage
België	Heymans & Vanhove	1	Stage
Italië	SmartBuyGlasses	1	Stage
Spanje	Hospital Quiron	1	Stage

De CHE heeft in 2020 geen Erasmus+-beurzen uitgegeven aan internationale studenten die naar de CHE kwamen, omdat de Corona-maatregelen de komst van internationale studenten niet toelieten. We hopen dit in 2021 weer op te kunnen pakken.

2.3 Onderzoek

In 2019 heeft de CHE het onderzoeksprogramma 'De kracht van relaties' vastgesteld. De CHE wil betrokken professionals opleiden die werken vanuit de kracht van relaties. Daarvoor is kennis nodig, kennis over de betekenis van bestaande verbanden, over hoe mensen samen nieuwe netwerken en initiatieven kunnen vormen en hun verlangen en inspiratie kunnen inbrengen. Hoofdvraag van het onderzoeksprogramma is: Hoe kunnen professionals door het versterken van relationele verbanden bijdragen aan het bouwen van een gezonde samenleving waarin mensen een betekenisvol bestaan kunnen leiden? Uit deze hoofdvraag zijn drie deelvragen afgeleid:

1. Zorgen in relatie: Hoe kunnen professionals kwetsbare groepen in persoonlijke zorgrelaties begeleiden in het ontwikkelen van een gezond en zinvol leven?
2. Samenleven in relatie: Hoe kunnen professionals in buurten en wijken onderlinge betrokkenheid tussen burgers versterken en interactie en dialoog tussen groepen stimuleren?
3. Werken in relatie: Hoe kunnen professionals samenwerking en nieuwe vormen van coöperatie op de werkvloer stimuleren waarbinnen zinvolle arbeid kan worden verricht?

De CHE heeft zeven lectoraten en twee associate lectoraten waarin praktijkgericht onderzoek naar deze vragen wordt verricht:

1. Jeugd en Gezin
2. Zingeving in nieuwe geloofsgemeenschappen
3. Journalistiek en Communicatie
4. Mens en Organisatie
5. Samen divers
6. Zorg voor voeding en gezondheid
7. Bezieling en professionaliteit
8. Associate lectoraat: Informele netwerken en laatmoderniteit (dit associate lectoraat is per 1 januari 2021 omgezet in een lectoraat)
9. Associate lectoraat: Christelijke professie.

26 oktober 2020 is lector Gert-Jan Veerman geïnstalleerd als lector voor het lectoraat 'Samen Divers'. Het lectoraat doet onderzoek naar diversiteit en sociale cohesie in de klas. De centrale onderzoeksvraag is: Hoe kunnen we iedereen laten meedoen, erbij laten horen en naar elkaar laten omzien? Daar zal het lectoraat samen met de scholen in de aankomende jaren onderzoek naar doen.

Eén docent-onderzoeker van de CHE heeft 2020 een promotieonderzoek afgerond:

Docent-onderzoeker	Titel proefschrift	Datum promotieplechtigheid	Universiteit
Robert van Putten	De ban van beheersing: Naar een reflexieve bestuurskunst	11 juni 2020	VU Amsterdam

2.4 Afhandeling klachten

De CHE heeft een centraal klachtenloket bij Studentzaken. Dit loket is ingesteld op basis van paragraaf 2.7 van het Studentenstatuut. Studenten kunnen hier terecht voor klachten over het niet nakomen

van verplichtingen jegens hen, of indien zij door een handeling van een medewerker menen te zijn getroffen in hun belang. Het centraal klachtenloket screent de melding op indieningsvoorwaarden en stuurt de klacht vervolgens door naar het opleidingsmanagement of het College van beroep voor de examens (Cobex). Het klachtenloket bewaakt de voortgang, totdat de klacht gesloten kan worden. Bij de klachtenbalie zijn in 2020 negen klachten ontvangen. Drie daarvan zijn doorgestuurd naar het Cobex.

De aard van de klacht wordt gecodeerd in één of meer types, zoals in de onderstaande tabel is weergegeven.

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*
Totaal aantal ingediende klachten	22	14	13	16	31	17	16	9
<i>Klacht over:</i>								
• Cijfer(-verwerking)	1	1			3	4	3	1
• Procedure	9	4	2	1	7	7	4	5
• Cobex	2		8	11	15	8	7	3
• Lesprogramma		1	1		2	3	3	1
• Docent (stijl, bereikbaarheid, etc.)	5	2	2	3	6	7	4	2
• Voorzieningen				1	4	3	0	
• Toets	1			1	4		2	2
• Overig	4	6	1	2	5	4	4	4

* één klacht kan aan meerdere typeringen zijn verbonden

Voor studenten en medewerkers bestaan naast het centrale klachtenloket de (wettelijk) voorgeschreven mogelijkheden om klachten in te dienen of misstanden aan te kaarten: examencommissies, Cobex, Klachtenregeling Ongewenst Gedrag, Klokkenluidersregeling, Meldcode en Stappenplan Huiselijk Geweld, Regeling Conflictbeheersing en de Geschillenadviescommissie. Klachten voor het Cobex komen in de regel via het klachtenloket binnen.

2.5 Niet-bekostigde opleidingen: CHE voor Professionals

Onder de naam 'CHE voor Professionals' bood de CHE in 2020 post-HBO opleidingen, niet-bekostigde masteropleidingen, trainingen, advies en onderzoek aan. Deze activiteiten worden niet publiek bekostigd. De inhoud, doelstelling, kernwaarden en kenmerken van de uitvoering van deze activiteiten liggen in het verlengde van die van de bekostigde activiteiten van de CHE. De CHE heeft in beginsel geen winstoogmerk met de activiteiten van CHE voor Professionals. Het meewerken aan de activiteiten van CHE voor Professionals draagt bij aan de professionalisering van de betrokken medewerkers, mede omdat de doelgroep van CHE voor Professionals overeenkomst met de werkveldpartners van de bekostigde opleidingen van de CHE. De activiteiten van CHE voor Professionals passen dus in de missie van de hogeschool en dragen bij aan haar maatschappelijke opdracht.

Door middel van een jaarwerkplan en werkoverleg met het management van CHE voor Professionals controleert het CvB of de activiteiten van CHE voor Professionals bij de missie van de CHE passen.

De CHE heeft in 2020 geen investeringen in private activiteiten uit de Rijksbijdrage gefinancierd.

2.6 Ontwikkeling nieuwe opleidingen

In 2020 is er doorgewerkt aan de ontwikkeling van recent gestarte, nieuwe opleidingen en deeltijd-varianten van bestaande opleidingen:

- Ondernemen (ad, deeltijd)
- Pedagogisch Educatief Professional (ad, deeltijd)
- Pastoraal Werk (ad, deeltijd)
- ICT (voltijd, bachelor)
- ICT Servicemanagement (ad, deeltijd).
- Deeltijdvariant van de bacheloropleiding HRM
- Deeltijdvariant van de bacheloropleiding Bedrijfskunde
- Deeltijdvariant van de bacheloropleiding Communicatie.

De deeltijdopleidingen zijn alle binnen het kader van het experiment leeruitkomsten/ pilot flexibilisering ontwikkeld. In september 2018 is de Ad-opleiding Ondernemend in de Zorg binnen het experiment vraagfinanciering gestart waarbij volwassen professionals zich kunnen aanmelden voor deeltijdonderwijs met inzet van voucherbekostiging. Vanwege het beëindigen van het experiment vraagfinanciering is de opleiding Ondernemend in de Zorg (ad, deeltijd, in vraagfinanciering) afgebouwd.

In 2019 heeft de minister van OC&W besloten om het experiment Vraagfinanciering per 01-09-2019 te beëindigen. Vanaf die datum kunnen er geen studenten meer instromen voor de opleidingen die vanuit dit experiment zijn opgezet.

3. Financiën

3.1 Financieel resultaat

Het financiële resultaat over 2020 is uitgekomen op +€1353 (begroot: +€410k) ofwel een rendement van +3,2% over de baten (begroot: +1,0%). Tabel 3.1 bevat de brugstaat tussen begroot en gerealiseerd resultaat. Hieronder volgt uitleg op de meest in het oog lopende posten.

Analyse van de opbrengst- en kostensoorten geeft aan dat de rijksbijdragen en salarissen hoger zijn dan begroot, als gevolg van cao verhoging en stijging van de pensioenlasten en de verkregen compensatie van het Rijk. De compensatie van het Rijk overtreft de gestegen salariskosten ruim, omdat het aantal fte onder de begroting bleef.

De corona effecten zijn zichtbaar op diverse baten- en lastensoorten: overige baten zijn lager omdat verhuur van het gebouw minder is en omdat internationale reizen voor studenten niet doorgingen (=minder baten vanwege studentbijdragen, maar dus ook minder kosten). Baten voor CHE voor Professionals zijn lager met name vanwege corona. Daar staat een forse reductie tegenover van kosten woon-werkverkeer, catering, (internationale) reizen, professionalisering en externe inhuur. Daarnaast zijn extra kosten gemaakt om studenten en medewerkers een hart onder de riem te steken door middel van bijvoorbeeld het geven van *hoodies* aan studenten. In de brugstaat (tabel 3.1) is om allerlei tweede orde effecten te vermijden ervoor gekozen om de onderschrijding op de begroting van de kostensoorten professionalisering, externe inhuur en organisatiekosten te presenteren als kosten die lager zijn als gevolg van corona.

In eerste instantie leek het erop dat corona er voor zou zorgen dat de projecten in het kader van de studievoorschotmiddelen sterk zouden vertragen gedurende 2020. Dit bleek niet het geval, mede omdat actief gewerkt is aan een alternatief scenario. Corona heeft ertoe geleid dat met name op het project Docentprofessionalisering projectactiviteiten naar voren zijn gehaald. Wel zijn de inspanningen die verricht zijn voor de SVM projecten, het onderwijs geven aan de – wederom toegenomen, zie hieronder – studentenaantallen en de corona-perikelen ten koste gegaan van de aandacht voor de overige strategische projecten. Per saldo is er 155k minder uitgegeven aan het totaal van de strategische projecten (changing the business). Voor de studievoorschotmiddelen projecten is de rijksbijdrage in 2020 hoger uitgevallen dan begroot waardoor in 2020 150k toegevoegd is aan de bestemmingsreserve. Voor verdere informatie wat betreft studievoorschotmiddelen wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van het bestuursverslag.

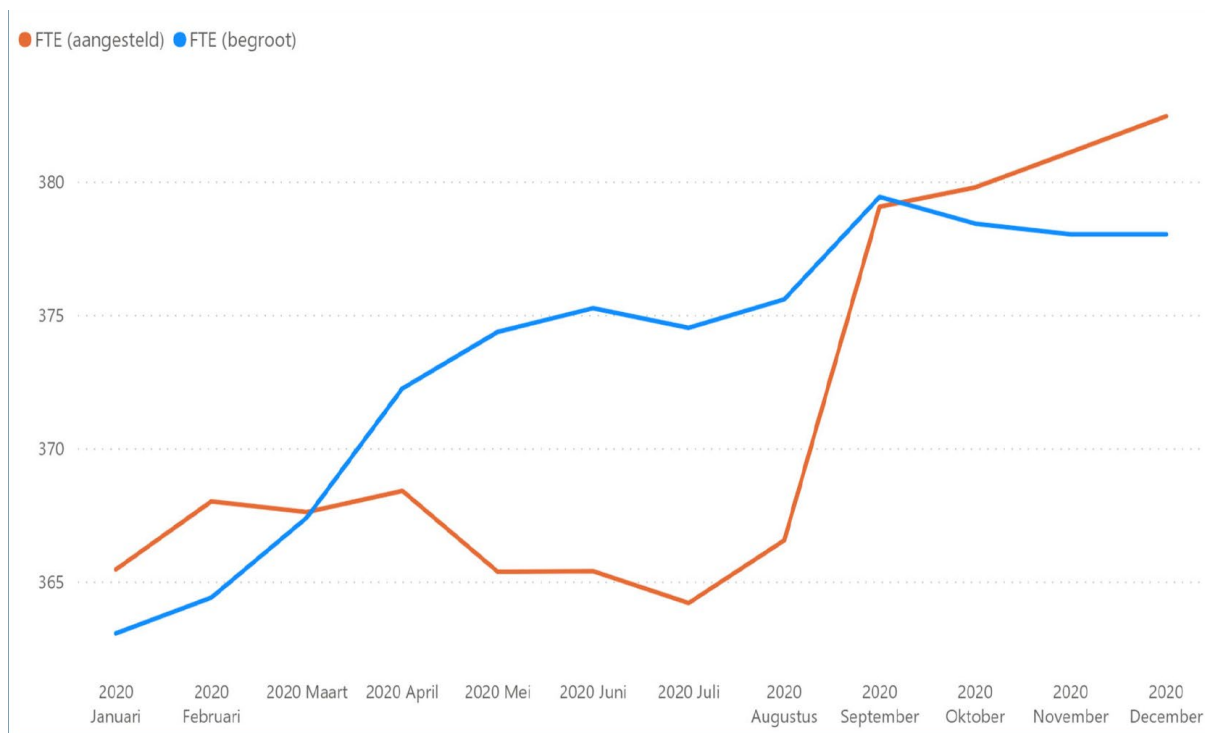
Een effect van corona lijkt de stijging van het aantal studenten te zijn in het hoger onderwijs. Ook de CHE profiteerde daarvan. Per 1 oktober 2020 was het aantal studenten 5150 (begroot: ca. 5000), een groei van het totaal aantal studenten met 11,5% ten opzichte van 2019, mede als gevolg van een instroomstijging met 8,5%. Die instroomstijging is verschillend per opleidingsvariant: voor voltijd is die +5,0% en voor deeltijd/duaal +13,1%. Het marktaandeel van de CHE in het hbo is met 1,05% voor het eerst boven de 1% gekomen. Wel valt op dat het marktaandeel bij de voltijd instroom 0,74% is (2019: 0,79% en 2018: 0,86% en 2017: 0,74%) terwijl bij de deeltijd-/duale opleidingen het marktaandeel gestegen is van 1,88% in 2016 naar 3,76% in 2020. Inmiddels komt 45% van de totale instroom voor rekening van deeltijd/duaal bij de CHE. Dit geeft te meer het belang aan van een soepel draaiende deeltijd organisatie ten behoeve van het geheel van de CHE omdat binnen een aantal jaren de helft van de CHE uit deeltijd en duale studenten bestaat.

In het najaar zijn de financiële issues bij de opgaven theologie en minoren gethematiseerd naar aanleiding van het maken van de begroting 2021. Voorjaar 2021 worden bij beide opgaven plannen van aanpak gepresenteerd om deze opgaven te laten passen binnen de budgettaire normen. Bij de mobiliteitskostenplaats valt op dat de jaarlijkse kosten hoger zijn dan de begrote 2% van de baten. In het vervolg zal deze hoger dan begrote last ook als zodanig meegenomen worden in de begroting.

Van begroot resultaat naar realisatie		
Begroot resultaat 2020		410
Niet bestede middelen aan strategische projecten	155	
Hogere rijksbijdrage met name voor loon- en prijscompensatie ad. 892k	973	
Gestegen cao lonen en pensioenlasten	792-	
Extra mobiliteitskosten: hernieuwde inschatting van bestaande ww verplichtingen + wvs	529-	
Vrijval voorziening DI-uren (cao bepaling) en jubileumvoorziening (hogere vertrekkans)	370	
CHE voor Professionals - minder baten	181-	
Corona 'baten'- minder organisatiekosten, professionalisering en externe inhuur	495	
Minder fte dan begroot plus overige verschillen	452	
Hoger resultaat dan begroot		943
Resultaat 2020		1.353

Tabel 3.1: Brugstaat van begroot resultaat naar realisatie over 2020

De fte heeft zich in de eerste 3 maanden ontwikkeld conform begroting maar halverwege het jaar bleef de toename fors achter bij de begroting, onder meer vanwege het vertrek van medewerkers en het niet tijdig aan (kunnen) nemen van medewerkers. Als gevolg van wervingsinspanningen is het aantal fte toegenomen aan het eind van het jaar. In de laatste maanden ligt het aantal fte iets boven begroting met het oog op de fors toegenomen middelen in 2021 (studievoorschotmiddelen én stijging studentaantal), waarvoor een aanloop nodig is geweest qua werving in de laatste maanden van het jaar (zie figuur 3.1). Ultimo 2020 was het aantal aangestelde fte 379 tegenover 376 begroot.

Figuur 3.1: Fte verloop 2020

Beleid inzake de beheersing van uitkeringen na ontslag

De afgelopen jaren heeft de CHE ingezet op een actief mobiliteitsprogramma, waarbij met sommige medewerkers afspraken gemaakt zijn in het kader van mobiliteitsbeleid. Beheersing van uitkeringen na ontslag zit vooral aan de 'voorkant': een goed mobiliteitsbeleid is een belangrijke risico beheersingsmaatregel. Ook de CHE heeft echter te maken met situaties waarin sommige medewerkers niet meer langer intern geplaatst kunnen worden, waarbij dan bij voorkeur gezocht wordt via outplacement naar een werkring buiten de CHE. Als eigen risico drager voor werkloosheid, volgt de CHE de ex-werknemers door het gesprek te blijven voeren over de inzet van deze mensen in betaalde werkzaamheden. Over de bedragen die gemoeid zijn met uitkeringen voor ontslag wordt verwezen naar de jaarrekening.

Belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar betreffende de huisvesting

In de huisvesting zijn geen grote investeringen gedaan in het verslagjaar. Begrote renovaties van sanitair, vaardigheidslokalen en studio's zijn uitgevoerd voor een bedrag van 585k. Wel is er 196k meer geïnvesteerd dan begroot in 2020 en dat is voor een groot deel te verklaren uit de aanschaf van een nieuwe brandmeldinstallatie, die al enige jaren als risico in de begroting genoemd is. Daarnaast is er voor 65k geïnvesteerd in camera's in leslokalen ten behoeve van het hybride, online onderwijs.

Balans en Kasstroomoverzicht en kengetallen inspectie

- Over geheel 2020 is de operationele kasstroom €4,9m en de current ratio 1,18 per ultimo 2020 (realisatie 2018: 0,82, realisatie 2019: 1,01) (minimum streefwaarde: 1,0).
- De solvabiliteit (solvabiliteit 1: eigen vermogen/totaal vermogen) is 32,8% per ultimo 2020 (2018: 28,5%, 2019: 30,8%) (minimum streefwaarde: 25%).

- De gerealiseerde kengetallen voor 2020 en de signaleringsgrenzen van de onderwijsinspectie zijn weergegeven in tabel 3.2.
- De onderwijsinspectie hanteert een solvabiliteitsbegrip inclusief voorzieningen (zie tabel 3.2). De signaleringswaarde is 0,3. De CHE zit op 0,43 per ultimo 2020 en scoort daarmee ruim boven de signaleringsgrens.
- De rendementen over afgelopen jaren zitten eveneens allemaal boven de grenswaarden van de inspectie.

Kengetal	Resultaat	Signalering	Definitie
Solvabiliteit 2	0,43	< 0,3	=(EV+Voorzieningen)/TV
Current Ratio	1,18	< 0,5	=Vlottende activa/vlottende passiva
Huisvestingsratio	0,09	> 0,15	= Huisvestingslasten + Afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten
Weerstandsvermogen	0,27	< 0,05	=EV/Totale Baten
Rentabiliteit 3 jarig	0,02	< 0	= Resultaat / totale baten
2 jarig	0,03	< -0,05	
1 jarig	0,03	< - 0,10	

Tabel 3.2: Kengetallen inspectie

Interessant is de discussie die plaats gevonden heeft naar aanleiding van het onderzoek van de inspectie in hoeverre er sprake is van bovenmatig publiek eigen vermogen. Hiervoor is de volgende signaleringswaarde voorgeschreven: gebouwen + overige materiële vaste activa + risicobuffer. De signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen vermogen wordt als volgt berekend: $(0,5 * \text{aanschafwaarde gebouwen} * 1,27^3) + (\text{boekwaarde resterende materiële vaste activa}) + (5\% * \text{totale baten})$. Toepassing van deze formule leidt voor de CHE tot een normatief eigen vermogen van €27,8m bij een aanwezig publiek eigen vermogen van €9,5m per ultimo 2020. Ten opzichte van het normatief eigen vermogen is het feitelijk eigen vermogen 34% voor de CHE en daarmee is er duidelijk geen sprake van overmatig publiek vermogen. In het onderdeel van de interne beheersing van het bestuursverslag wordt hier verder op ingegaan, want de CHE heeft in 2014 en 2015 nieuwbouw en grootschalige verbouw gepleegd. Een kijk op het vastgoed vanuit een meerjarenperspectief geeft beter aan in hoeverre er op termijn voldoende vermogen is om de ambities waar te maken wat betreft energie neutraal bouwen.

3.2 Treasury

In december 2013 is een financieringsovereenkomst getekend met het ministerie van Financiën met een hoofdsom van €13 miljoen – af te lossen in 20 jaarlijkse termijnen vanaf december 2016. Het rentepercentage is 2,58% over gehele looptijd. De current ratio is uitgekomen op 1,19 en zit daarmee op de CHE-norm en ruim boven de norm van de onderwijsinspectie van 0,50. De CHE zal de komende jaren de liquide middelen voorzichtig laten toenemen in afwachting van de totstandkoming van een nieuw meerjaren vastgoedplan waarin energieneutraliteit een plek krijgt. De CHE heeft zich in 2020 bezonnen op hoe onder- en bovengrenzen gehanteerd kunnen worden wat betreft – niet alleen financiële – kengetallen. Uiteindelijk moeten alle middelen ingezet worden ten gunste van studenten en vermogensopbouw is geen doel op zich. Hierover wordt nader ingegaan in de paragraaf interne beheersing. Wat betreft de liquiditeiten is het ook goed te noemen dat de hogeschool een

³ Basisjaar 2004, indexcijfer uit 2018, Bron: *Inspectie van het Onderwijs – Het detecteren van mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen*

⁴ Idem

kredietfaciliteit heeft bij het Ministerie van Financiën voor een bedrag van 10% van de publieke baten – bestaande uit rijksbijdragen en collegegelden - waar een beroep op gedaan kan worden, mochten de liquide middelen ontoereikend blijken te zijn.

Gegeven het feit dat de financiering van de huisvesting plaats vindt bij het Rijk – door middel van schatkistbankieren – is de CHE verplicht haar tegoeden daar eveneens aan te houden. De door het Rijk gehanteerde rentevergoeding is gebaseerd op EONIA fixing per dag. Gedurende het jaar 2020 was de rentevergoeding nihil voor dagelijks opvraagbare tegoeden. De rentebaten over uitstaande middelen zijn eveneens nihil. Optimalisatie vindt plaats door de inzet van private middelen buiten het schatkistbankieren te houden, uiteraard binnen de vigerende wet- en regelgeving. Voor deze middelen houdt de CHE een spaarrekening aan bij de ING bank om te profiteren van het renteverschuil tussen de commerciële bank en het Rijk. Vanwege de doorrekening van een negatieve rente aan de CHE zijn de middelen voor een groot deel alsnog via schatkistbankieren uitgezet.

De CHE maakt geen gebruik van derivaten en heeft geen beleggingen.

3.3 Continuïteitsparagraaf en meerjarenperspectief

A Gegevensset

A1 Kengetallen

	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Perspectief	Perspectief	Perspectief	Perspectief	Perspectief	Perspectief
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
- Bestuur / Management (OOP)	9,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
- Personeel primair proces (OP)	218,0	216,0	228,6	258,3	259,8	267,2	273,0	255,1	252,5
- Ondersteunend personeel (OOP)	138,6	143,0	143,4	161,9	161,8	159,0	162,6	151,5	149,8
	365,6	367,0	380,0	428,2	429,7	434,2	443,6	414,6	410,3

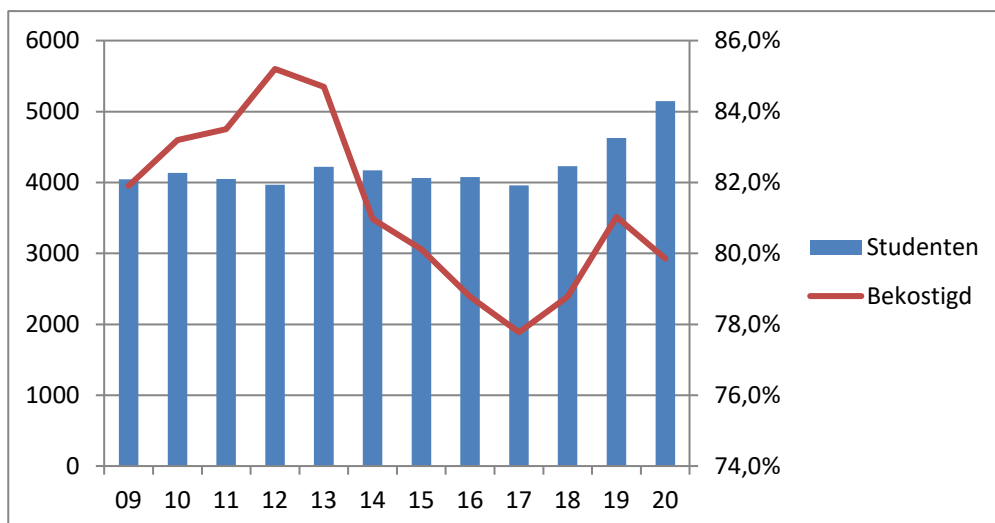
Tabel 3.3: FTE per 31/12

Let op: de daling van het aantal fte in 2025 is het gevolg van het beëindigen van de studievoorschotmiddelen in 2024.

	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25	25/26
Studentaantallen	4220	4132	4067	4070	3960	4163	4627	5147	5159	5222	5286	5353	5369

Tabel 3.4: Studentaantallen

In het cursusjaar 2020/2021 is de CHE gestart met (afgerond) 5150 studenten (cursusjaar 2019/2020: 4622), ofwel een stijging van ruim 11% op het totaal. Het marktaandeel van de CHE in het hbo is daarmee in 2020 boven de 1% gekomen. Opvallend daarin is dat het marktaandeel van de voltijd daalt, maar dat deeltijd en duaal jaar op jaar een sterke groei doormaken. Omdat de groei van de instroom zich al enkele jaren manifesteert, neemt vanwege het vollopen van de cohorten ook het aantal studenten toe dat het aantal bekostigingsjaren verbruikt heeft. Hierdoor is het bekostigingspercentage gedaald tot net onder de 80% (zie grafiek 3.1). Ofwel, op 1 oktober 2020 had de CHE 5150 studenten waarvan er 79,9% bekostigd zijn door het Rijk. De overige 20.1% studenten zijn niet bekostigd.

Grafiek 3.1: aantal studenten en aandeel bekostigde studenten

Het begrote resultaat voor 2021 is -1,0%: vanwege een nieuw budgettair kader – zie interne beheersingsparagraaf – vertaalt de groei zich in een exploitatietekort. De CHE kan dit prima opvangen vanwege de uitstekende balansverhoudingen. De current ratio is geprognostiseerd op 1,16 per ultimo 2021 en de solvabiliteit 32,5%. Voor wat betreft het huisvestingsbeleid: voor de komende jaren staan geen grote investeringen gepland. De CHE zal haar meerjaren vastgoedplan actualiseren om te kijken welke middelen gereserveerd moeten worden ten einde een energieneutraal gebouw te hebben rond 2030.

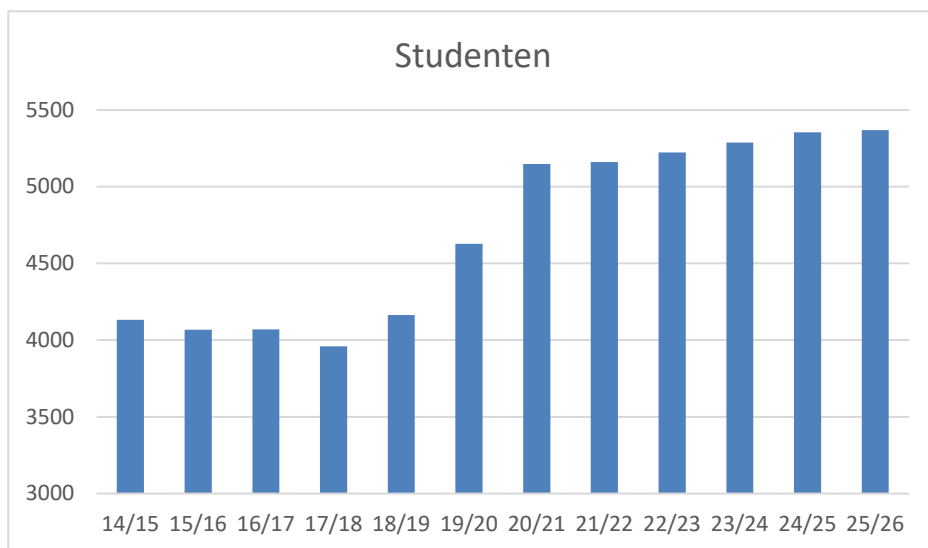
Om te testen hoe stevig de balans is van de CHE, is een stresstest gedaan bij het maken van de begroting 2021 – zie hieronder. De uitkomsten daarvan zijn gedeeld met de raad van toezicht.

A2 Meerjarenbegrotingen

Hieronder volgen de volgende overzichten:

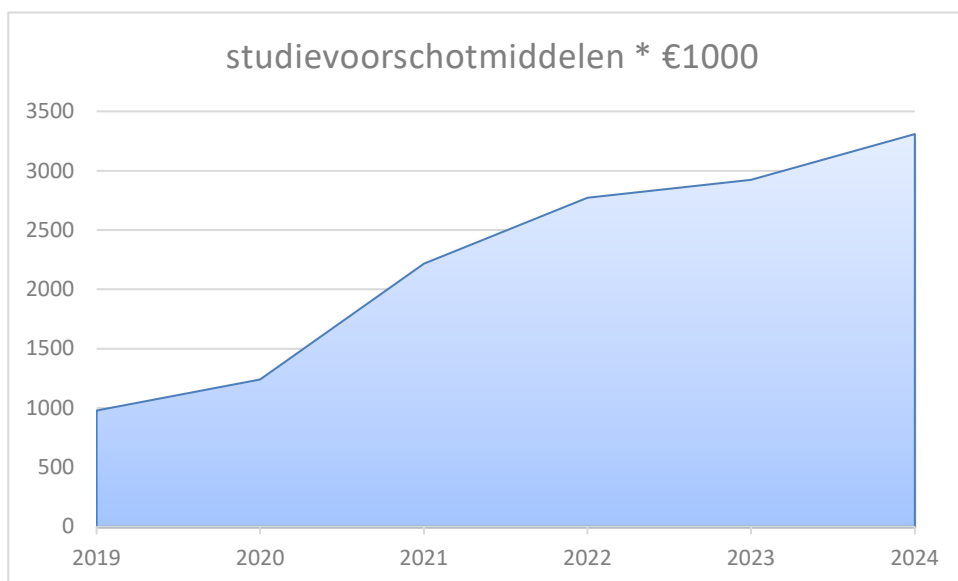
1. Meerjarenexploitatie (tabel 3.6)
2. Meerjarenbalans (tabel 3.7) en verdeling van het vermogen (tabel 3.8)
3. Meerjarenkasstroomoverzicht (tabel 3.9)

De studentaantallen zullen de komende jaren nog licht stijgen richting 5300 (zie grafiek 3.2). Met deze aantallen is gerekend in het meerjarenperspectief (MJP).

Grafiek 3.2: Ontwikkeling studentaantallen

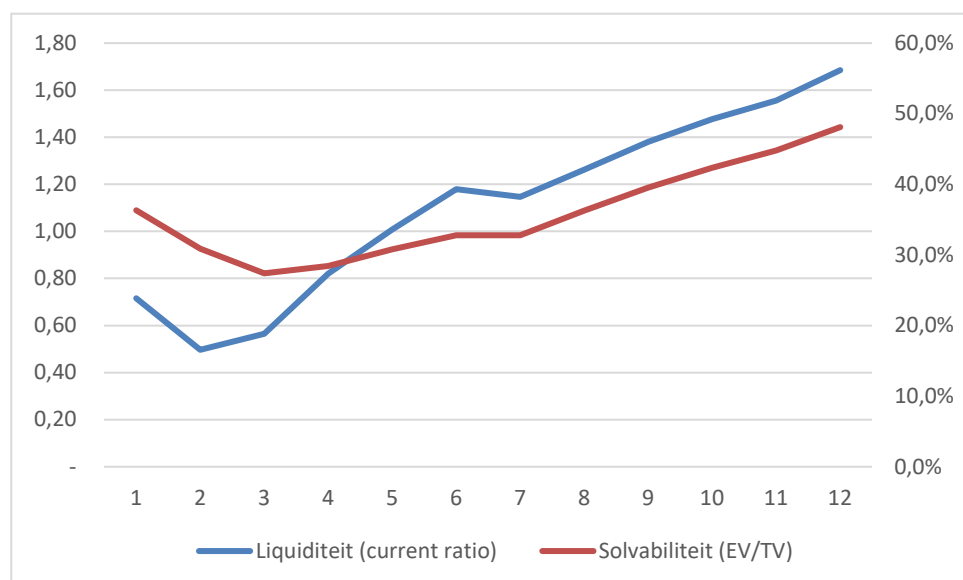
In 2022 zal – als gevolg van de door het Rijk gehanteerde T-2 systematiek - per saldo ca. €2,0m meer rijksbijdrage ontvangen worden vanwege de toename van de studenten in 2020. Daarnaast kan de CHE de komende jaren een toename tegemoet zien van de rijksbijdrage als gevolg van de oploop van studievoorschotmiddelen (zie grafiek 3.3) tot een totaal van – geschat - ruim €11m voor de jaren 2021-2024. In het meerjarenperspectief is er vanuit gegaan dat de studievoorschotmiddelen in 2025 nihil zullen zijn. Dit verklaart de daling van zowel rijksbijdrage als fte in 2025 ten opzichte van 2024.

Grafiek 3.3: Studievoorschotmiddelen per jaar voor de CHE

Wat de contractactiviteiten betreft wordt de opbrengst in het MJP geraamd op het niveau van de begroting 2021. De liquiditeit zal in 2021 met een score van 1,16 boven de norm van 1,0 blijven. Grafiek 3.4 bevat de ontwikkeling van de liquiditeit en solvabiliteit voor de jaren na 2020. Tabel 3.5 bevat de kengetallen van de inspectie en daaruit blijkt een gezond financieel meerjarenperspectief. In de 2020 heeft de CHE een nieuw budgettair kader ontwikkeld waardoor onder meer de T-2 systematiek van de bekostiging door het Rijk geneutraliseerd wordt. Hierdoor kan de running the business van de CHE

gestadige voortgang maken, zonder het risico te lopen onnodig te moeten bezuinigen door onrealistisch hoge financiële rendementseisen bij – grote - studentgroei. Meer hierover in de paragraaf over de interne beheersing.

Grafiek 3.4: Ontwikkeling liquiditeit en solvabiliteit

Kengetallen Inspectie	Kritische grens	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
		Realisatie	Realisatie	Begroting	Perspectief	Perspectief	Perspectief	Perspectief	Perspectief
Current ratio	< 0,50	1,01	1,18	1,15	1,26	1,38	1,48	1,56	1,68
Solvabiliteit (EV+voorzieningen)/TV)	< 30%	40,8%	43,0%	42,7%	45,3%	47,7%	49,8%	51,5%	54,0%
Huisvestinglasten tov totale lasten	> 15%	9,2%	8,6%	7,4%	7,7%	7,9%	7,9%	8,2%	8,2%
Weerstandsvermogen (EV/Baten)	< 5%	25,2%	27,4%	23,3%	25,8%	28,4%	30,1%	33,8%	36,8%
Rentabiliteit 3 jarig	< 0%	1,3%	2,2%	1,4%	1,6%	1,5%	2,5%	2,2%	2,3%
Rentabiliteit 2 jarig	< -5%	1,8%	2,6%	0,9%	0,9%	2,7%	2,4%	2,0%	2,4%
Rentabiliteit 1 jarig	< -10%	2,3%	3,0%	-1,0%	2,7%	2,6%	2,1%	1,8%	3,0%

Tabel 3.5: Kengetallen inspectie

Investeren in het onderwijs voor de komende jaren betekent niettemin voorzichtig sturen als het gaat om het aantal fte in relatie tot de beweeglijkheid in studentaantallen. Op basis van ervaringen en cijfers uit de afgelopen jaren streeft de CHE naar een flexibele schil van maximaal 20% in 2021.

Het financieel meerjarenperspectief is gebruikt als basis voor de stresstest. Het doel van de stresstest is om te zien wanneer de CHE bij extreme omstandigheden niet meer aan haar kortlopende verplichtingen kan voldoen. In het geval van de CHE betekent dit een saldo aan liquide middelen van minus €3m. Deze €3m is ongeveer het kortlopende krediet dat de CHE op kan nemen door middel van de kredietfaciliteit van het schatkistbankieren. In de test is ervan uitgegaan dat er jaarlijks 15% minder studenten op het totaal zijn, te beginnen in het cursusjaar 2021/2022. Voorts is ervan uitgegaan dat de kosten voor de komende jaren even hoog zijn als begroot voor het kalenderjaar 2021 en dat de investeringen even hoog blijven als meegenomen in het meerjarenperspectief.

Gegeven bovenstaande uitgangspunten kan de CHE tot en met december 2024 aan haar verplichtingen voldoen. Om een beeld hierbij te hebben: bij een jaarlijkse daling van 15% van het totale studentaantal betekent dit, dat de CHE in september 2024 2800 studenten heeft ten opzichte van ruim 5100 per september 2020.

Resultatenrekening CHE Totaal Bedragen * € 1000	2018 Realisatie	2019 Realisatie	2020 Realisatie	2021 Begroting	2022 Perspectief	2023 Perspectief	2024 Perspectief	2025 Perspectief	2026 Perspectief
Rijksbijdragen	28.615	28.058	29.882	32.567	35.147	34.881	35.323	32.123	32.680
Overheidsbijdragen/subs. overige overheden	-	-	184	-	-	-	-	-	-
Collegegelden	7.407	7.526	8.524	9.431	9.075	9.187	9.301	9.433	9.356
Baten werk in opdracht van derden	2.186	2.371	2.213	1.695	1.695	1.695	1.695	1.695	1.695
Overige baten	1.332	2.174	1.172	1.920	1.920	1.920	1.920	1.920	1.920
TOTAAL BATEN	39.540	40.129	41.975	45.613	47.837	47.682	48.239	45.171	45.650
Personele lasten	30.764	31.249	33.002	37.402	37.586	37.427	38.120	35.681	35.635
Afschrijvingen	2.443	2.344	2.168	2.134	2.134	2.234	2.234	2.234	2.234
Huisvestingslasten	1.344	1.224	1.307	1.250	1.439	1.436	1.460	1.372	1.370
Overige lasten	4.161	4.113	3.877	5.009	5.132	5.122	5.209	4.893	4.885
TOTAAL LASTEN	38.713	38.930	40.354	45.795	46.291	46.220	47.023	44.180	44.123
Saldo baten en lasten	827	1.199	1.621	183-	1.546	1.463	1.216	992	1.527
Saldo financiële bedrijfsvoering	286-	283-	268-	252-	233-	214-	195-	176-	157-
TOTAAL RESULTAAT	542	916	1.353	435-	1.312	1.248	1.020	815	1.370
Rendement	1,4%	2,3%	3,2%	-1,0%	2,7%	2,6%	2,1%	1,8%	3,0%

Tabel 3.6: Meerjarenexploitatie

Balans CHE per 31/12 Bedragen * € 1000	2018 Realisatie	2019 Realisatie	2020 Realisatie	2021 Begroting	2022 Perspectief	2023 Perspectief	2024 Perspectief	2025 Perspectief	2026 Perspectief
Materiele vaste activa	24.597	23.102	22.210	21.228	20.394	19.459	18.525	17.591	16.657
TOTAAL VASTE ACTIVA	24.597	23.102	22.210	21.228	20.394	19.459	18.525	17.591	16.657
Voorraden	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vorderingen	1.066	1.100	1.007	1.007	1.007	1.007	1.007	1.007	1.007
Liquide middelen	6.741	8.720	11.805	11.452	12.699	13.981	15.036	15.885	17.289
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	7.807	9.819	12.812	12.459	13.706	14.988	16.043	16.892	18.296
TOTAAL ACTIVA	32.404	32.922	35.022	33.687	34.099	34.448	34.568	34.484	34.953
Eigen vermogen 1/1	8.674	9.216	10.132	11.484	11.050	12.362	13.610	14.631	15.446
Resultaat lopend boekjaar	542	916	1.353	435-	1.312	1.248	1.020	815	1.370
EIGEN VERMOGEN	9.216	10.132	11.484	11.050	12.362	13.610	14.631	15.446	16.815
VOORZIENINGEN	3.266	3.294	3.576	3.326	3.076	2.826	2.576	2.326	2.076
LANGLOPENDE SCHULDEN	10.400	9.750	9.100	8.450	7.800	7.150	6.500	5.850	5.200
KORTLOPENDE SCHULDEN	9.522	9.746	10.862	10.862	10.862	10.862	10.862	10.862	10.862
TOTAAL PASSIVA	32.404	32.922	35.022	33.688	34.100	34.448	34.569	34.484	34.953
Liquiditeit (current ratio)	0,82	1,01	1,18	1,15	1,26	1,38	1,48	1,56	1,68
Solvabiliteit (EV/TV)	28,4%	30,8%	32,8%	32,8%	36,3%	39,5%	42,3%	44,8%	48,1%
Solvabiliteit 2 (EV+Voorz./TV)	38,5%	40,8%	43,0%	42,7%	45,3%	47,7%	49,8%	51,5%	54,0%

Tabel 3.7: Meerjarenbalans

Vermogen per 31/12 Bedragen * € 1000	2018 Realisatie	2019 Realisatie	2020 Realisatie	2021 Begroting	2022 Perspectief	2023 Perspectief	2024 Perspectief	2025 Perspectief	2026 Perspectief
Publiek eigen vermogen	7.708	8.429	9.725	9.291	10.603	11.851	12.872	13.687	15.056
Privaat eigen vermogen	1.508	1.703	1.759	1.759	1.759	1.759	1.759	1.759	1.759
Totaal eigen vermogen	9.216	10.132	11.484	11.050	12.362	13.610	14.631	15.446	16.815

Tabel 3.8: Verdeling van vermogen over publiek en privaat

Het private vermogen betreft private bestemmingsreserves. Met betrekking tot de verwachte mutaties in de reserves gaat de CHE ervan uit dat de private bestemmingsreserves op het begrote niveau van ultimo 2021 blijven en dat het resultaat uit de exploitatie toegevoegd wordt aan de algemene publieke reserve. Wel zal de publieke bestemmingsreserve – geïntroduceerd om overloop van studievoorschotmiddelen op te vangen – gebruikt worden tot en met 2024.

Kasstroombegroting	2016	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bedragen * € 1000	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroting	Perspectief	Perspectief	Perspectief	Perspectief	Perspectief
Saldo baten en lasten	2.905-	828	1.199	1.621	183-	1.546	1.463	1.216	992	1.527
Afschrijvingen	2.519	2.443	2.344	2.168	2.134	2.134	2.234	2.234	2.234	2.234
Mutatie voorzieningen	399	949	28	281	250-	250-	250-	250-	250-	250-
Afsloting materiële vaste activa		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutatie werkkapitaal (excl. Liq.Mid.)	266-	369-	257	1.142	-	-	-	-	-	-
Ontvangen interest	3	17	1	-	2	2	2	2	2	2
Betaalde interest	335-	303-	284-	268-	254-	235-	216-	197-	178-	159-
Kasstroom uit operationele activiteiten	585-	3.565	3.545	4.944	1.449	3.196	3.232	3.005	2.800	3.354
Investeringsactiviteiten										
Investeringen in vaste activa	1.242-	833-	916-	1.210-	1.152-	1.300-	1.300-	1.300-	1.300-	1.300-
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	1.242-	833-	916-	1.210-	1.152-	1.300-	1.300-	1.300-	1.300-	1.300-
Financieringsactiviteiten										
Langlopende schuld	650-	701-	650-	650-	650-	650-	650-	650-	650-	650-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	650-	701-	650-	650-	650-	650-	650-	650-	650-	650-
Mutatie liquide middelen	2.477-	2.031	1.979	3.084	353-	1.246	1.282	1.055	850	1.404
Beginstand liquide middelen	6.260	4.710	6.741	8.720	11.805	11.452	12.699	13.981	15.036	15.885
Mutatie liquide middelen	2.477-	2.031	1.979	3.084	353-	1.246	1.282	1.055	850	1.404
Eindstand liquide middelen	3.783	6.741	8.720	11.805	11.452	12.699	13.981	15.036	15.885	17.289

Tabel 3.9: Meerjarenkasstroombegroting

De komende jaren staan geen grote investeringen gepland in huisvesting. In 2021 zal verder gewerkt worden aan de het meerjaren vastgoedplan met het oog op een energieneutraal gebouw rond 2030. Dit zal een forse investering vergen en een flink deel van het eigen vermogen zal daarvoor ingezet moeten worden. In de paragraaf interne beheersing wordt ingegaan op de wijze waarop de CHE dit in haar beleid kan vorm geven.

B Overige rapportages

B1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De hogeschool voldoet aan de branchecode die in 2013 ingevoerd is. Intern toezicht vindt plaats door viermaandelijks rapportages van de directeuren waarna de resultaten – zowel financieel, kwalitatief, als op risico's en kansen – in een review met directeuren en College van Bestuur worden besproken. De resultaten worden eveneens viermaandelijks besproken met de audit commissie, de Raad van Toezicht en de Hogeschoolraad. Maandelijks worden de resultaten uit de financiële administratie plus een overzicht van de fte ontwikkeling naar de directeuren verstuurd met een globale cijferbeoordeling om te bepalen of interventies nodig zijn. Het ITK proces en het proces met betrekking tot de studievoorschotmiddelen heeft er toe geleid dat er meer aandacht is voor sturing op doelen en programma's en wat dit dan betekent voor de planning & control cyclus en de inrichting van de bijbehorende rapportages.

In 2019 is gewerkt met een budgetmodel voor de begroting 2020 waarbij budgetten verdeeld zijn op basis van de gedefinieerde uitvoeringsopgaven, ofwel producten. Dat kunnen opleidingen zijn maar ook onderzoek of de dienst. Voor de begroting 2021 heeft verdere verfijning plaats gevonden van het model. Hierdoor is de CHE beter in staat om te kijken welke producten bijdragen aan het financiële resultaat van de CHE als geheel. Voor de toerekening van de baten worden de totale rijksbijdragen in principe verdeeld op basis van het aantal studenten dat begroot is voor het nieuwe jaar gecorrigeerd voor het bekostigingspercentage. Hiermee is er een vorm van solidariteit tussen opleidingen die te maken hebben met een groeiend dan wel een dalend aantal studenten. Verder kan solidariteit overeengekomen worden tussen CvB en directie op basis van strategische doelstellingen. Voor 2021 geldt dat er solidariteitsafspraken zijn voor het cursusjaar 2020/2021 voor de opleidingen Theologie

en Minoren. Het CvB heeft in februari 2021 plannen van de opleiding Theologie / Godsdienstleraar geaccordeerd om deze opgaven te laten passen binnen de budgettaire normen. Voor de CHE-minoren worden plannen gemaakt om er voor te zorgen dat deze opleidingen binnen de kaders van het budgetmodel gebracht worden. De uitkomst van het budgetmodel geeft aan hoeveel uur er besteed mag worden per student binnen een opleiding.

In 2020 heeft een belangrijke wijziging plaats gevonden in het budgettair kader van de CHE. Deze is besproken in de audit commissie van de RvT en met de HR. De kern van het nieuwe budgettaire kader is dat de T-2 systematiek – zoals die geldt voor de bekostiging van de hogescholen door het Rijk – geneutraliseerd wordt. Een groei van het aantal studenten betekent dat de CHE een deel van het vermogen in kan zetten en dat kan dus betekenen dat er een financieel verlies is in enig jaar of een reeks van jaren vanwege de voorfinanciering. Mutatis mutandis geldt bij een krimp van het aantal studenten, dat er juist meer financieel resultaat geboekt kan worden. Het doel is uiteraard de middelen te benutten voor het primaire proces en door middel van deze wijziging wordt voorkomen dat er bezuinigd moet worden op het geven van onderwijs bij groei. Deze stap heeft de CHE kunnen zetten vanwege de gezonde financiële ratio's uitgedrukt in current ratio en solvabiliteit. Een tweede wijziging in het financieel kader is dat er beleidsparameters geïntroduceerd zijn die jaarlijks vastgesteld worden. De parameters die nu onderscheiden worden zijn:

1. Mobiliteit: kosten die samenhangen met ontslag en werktijdvermindering senioren worden centraal genomen.
2. Strategische projecten: naast projecten in het kader van de studievoorschotmiddelen, zijn er andere projecten die hogeschool breed gefinancierd worden. In de CHE worden deze ook genoemd Changing the Business projecten.
3. Rendement voor vermogensopbouw en risico: dit is sterk afhankelijk van de liquiditeit- en vermogenspositie van de CHE op lange termijn. Als de liquiditeit of solvabiliteit door een ondergrens dreigt te zakken, kan door middel van dit percentage gestuurd worden op een verbetering van deze ratio's. Het is evident dat een verhoging van dit percentage betekent dat er minder middelen beschikbaar komen voor running the business en changing the business. Het geeft wél een goed handvat om te sturen én te communiceren naar de medewerkers over het doel.

In verband met het hiervoor onder 3 genoemde rendement voor vermogensopbouw en risico, de CHE acht het nodig hiermee te werken mede met het oog op het meerjaren vastgoedplan. Als energieneutraliteit voor de huisvesting in 2030 bereikt moet worden, zijn grote investeringen nodig tegen die tijd en een groot deel daarvan moet met eigen middelen gefinancierd worden. Dit betekent dat reeds vroeg begonnen moet worden met de opbouw van voldoende vermogen en door middel van deze parameter kan dat duidelijk gecommuniceerd worden. Dit laatste betreft niet alleen de communicatie intern – naar medewerkers, medezeggenschap, directie en RvT – maar ook naar de onderwijsinspectie en het ministerie van OCW als het gaat om de mate waarin de CHE mogelijk een overmatig publiek eigen vermogen heeft. Het meerjaren vastgoed plan is onderwerp van bespreking in het kader van het nieuwe instellingsplan, dat in 2021 gereed moet komen.

Voor de mate waarin het toezichthoudend orgaan aangeeft op welke wijze zij het bestuur ondersteunt en/of adviseert over de beleidsvraagstukken en de financiële problematiek, wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf Governance Raad van Toezicht.

Uit de management letter over 2020 kwam naar voren dat - wederom - de interne beheersing van hoog niveau is en dat de CHE op actieve wijze omgaat met bevindingen en aanbevelingen uit voorgaande jaren. In een eerdere management letter was uitgebreid aandacht geschonken aan de wet melden datalekken en aan informatiebeveiliging in het algemeen. De accountant constateerde toen dat de CHE reeds ver is met het informatiebeveiligingsbeleid. Dit beleid is vervolgens uitgewerkt in handhavingsbeleid en adresseerde de door de accountant genoemde punten wat betreft wachtwoordbeheer, informatiesecurity en datalekken. De rolverdeling van de diverse functionarissen inclusief functionaris gegevensbescherming is helder. Ook worden deze functionarissen als vanzelf betrokken in besluitvorming over privacy gerelateerde zaken. De aandacht daarvoor is in de CHE merkbaar groter geworden, mede ook door hun inzet.

Ieder jaar wordt als onderdeel van het begrotingsproces een stresstest uitgevoerd met het oog op de effecten van een mogelijke daling van de studentinstroom. De resultaten zijn opgenomen in de begroting 2021 en besproken met de audit commissie en de Raad van Toezicht. In de continuïteitsparagraaf zijn de belangrijkste conclusies gepresenteerd.

Enkele jaren geleden is een portfolio board ingericht, die richt zich op strategische investeringen. Hierdoor is er meer duidelijkheid over de governance met betrekking tot deze projecten. Onderdeel van de strategische investeringen is een jaarlijkse update van de routekaart nieuwe opleidingen. Daarnaast is een programma team ingericht voor het managen van projecten die gefinancierd worden met de studievoorschotmiddelen, zie daarvoor het hoofdstuk over de studievoorschotmiddelen. Dit gebeurt in nauw overleg met de portfolioboard.

De omvang van de organisatie zorgt ervoor dat goede functiescheiding mogelijk is in het betaalproces en de verwerking van de financiële gegevens. De controller heeft een onafhankelijke positie en staat los van de administratieve verwerking. Hier is geborgd dat geen ongewenste sturing plaats vindt op de verwerking van de feiten. Bij de verwerking is veel aandacht voor de volledigheid en tijdigheid van de gegevens.

Het grootboekrekeningschema en de management rapportage is zo ingericht dat altijd aansluiting zichtbaar is met de personeelsadministratie als het gaat om de salaris- en werkgeverslasten. Maandelijks worden per afdeling per medewerker de salariskosten in een overzicht gezet, waarbij tevens de prognose voor de resterende maanden van het kalenderjaar per maand per medewerker gemuteerd wordt. Deze prognoses worden bottom-up verwerkt en dit leidt tot de prognose voor de CHE als geheel per rapportage item, zodat aansluiting is geborgd. Daar waar inschattingen gemaakt zijn door controller en management, wordt dit zichtbaar vastgelegd. Maandelijks komt na ene *soft-close* een korte rapportage van de stand van zaken qua financiën en fte in het directieoverleg om te zien of bijsturing nodig is.

De prognose voor het kalenderjaar wordt opgenomen in de management rapportage, die iedere rapportageperiode besproken wordt met de audit commissie. Na bespreking gaat deze – met de besprekpunten van de audit commissie – naar de Raad van Toezicht. De rapportage bevat de confrontatie en analyse van de werkelijke, begrote en geprognostiseerde resultaten. Voordat deze rapportages naar het directieteam en het college van bestuur gaan, vindt een bespreking plaats tussen de directeuren van het desbetreffende CHE onderdeel en de financieel adviseur van de directeur om ervoor te zorgen dat verwachtingen van directieteam en CvB wat de inhoud van de rapportage betreft overeenkomen.

Iedere week vindt er een bijeenkomst plaats van het procesteam planning & control onder leiding van de controller, waaraan deelnemen het lid CvB, één directeur, manager financiën, manager P&O, personeels- planner van een aantal opleidingen en financieel adviseur. In deze groep wordt horizontaal en verticaal afgestemd over zaken die de control van de hogeschool in den brede betreffen, zoals voorbereiding van de begroting en de inrichting van het managementdashboard.

De management rapportage bevat tevens de risico paragraaf. De risico's en kansen zoals benoemd in de begroting worden hierin geactualiseerd en nieuwe kansen en risico's met de beheersmaatregelen worden gerapporteerd. Ieder organisatieonderdeel benoemt in zijn management rapportage eveneens de risico's en kansen – niet alleen op financieel gebied, maar juist ook met betrekking tot het primaire proces zoals de onderwijskwaliteit. Tijdens de management reviews worden deze punten geadresseerd en indien nodig wordt actie ondernomen. Tevens wordt altijd een update gegeven van het meerjarenperspectief in de management rapportage aan de hand van verwachte ontwikkelingen in met name studentaantallen en bekostiging. Daaraan ten grondslag ligt een model dat de actuele studentaantallen en de verwachte instroom bevat en dat geregeld geactualiseerd wordt om de verwachte ontwikkeling van resultaat, liquiditeit en solvabiliteit te kunnen monitoren voor de komende jaren. Scenario analyses worden hierop uitgevoerd en de resultaten worden gedeeld met College van Bestuur, directie en Raad van Toezicht. Waar nodig wordt het beleid bijgesteld om de doelstellingen voor de langere termijn niet in gevaar te brengen.

De afgelopen jaren heeft de CHE gewerkt aan het in kaart brengen van de fiscale risico's op het gebied van loonbelasting en btw. Dit heeft op sommige punten geleid tot een aanscherping van de procedures, ten einde te voldoen aan de fiscale wet- en regelgeving met name als het gaat om de inhuur van zzp-ers. Hierover is nauw contact met de fiscus.

Jaarlijks neemt de accountant kennis van de interne procedures en beoordeelt de opzet en het bestaan van beheersmaatregelen die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening. De accountant brengt daarvan verslag uit in de management letter. Zoals hiervoor reeds gezegd, blijkt hieruit dat de organisatie voor wat betreft de controle van de jaarrekening goed in control is en de interne beheersing van hoog niveau is. Wel worden de administratieve processen voor subsidieprojecten aangepakt in 2021 om ten allen tijde compliant te zijn met de subsidievereisten.

Naast het jaarlijkse extern onderzoek door de accountant van de administratieve organisatie en interne controle, zijn er de periodieke accreditatie onderzoeken ten behoeve van het behouden van de accreditatie voor de opleidingen. Resultaten en acties die uit deze onderzoeken voortkomen, worden ingebed in de planning- en controlcyclus van de CHE en komen terug in de management rapportages van de afzonderlijke onderdelen.

De CHE constateert dat afgesproken doelen beter zichtbaar gemaakt dienen te worden in de planning- en controlcyclus: vooraf helder definiëren wat de beoogde resultaten zijn en wanneer die resultaten behaald dienen te zijn en gedurende het proces monitoren en tijdig actie nemen indien nodig om de resultaten te halen en te voorkomen dat ondergrenzen 'geraakt' worden. Dit staat ook in verband met de voorwaarde die de NVAO stelde bij het verlenen van de ITK accreditatie (beschikt in 2019). Voorbereidingen op de ITK toets in 2021 zijn in 2020 gemaakt, met name als het gaat om de sturing meer zichtbaar te maken, onder meer door te werken met ondergrenzen voor onderwijskwaliteit.

B2 Belangrijkste risico's en onzekerheden

In de begroting 2020 zijn de hieronder genoemde risico's en kansen benoemd.

In de strategietweedaagse van directie en CvB in oktober 2020 zijn de onderstaande kansen en risico's besproken. Vooraf dient vermeld te worden dat er binnen het financiële kader 2021 ca. €0,5m beschikbaar is om de financiële gevolgen van – al dan niet onderkende – risico's op te kunnen vangen en – nog niet uitgewerkte – groei initiatieven op te pakken.

Wat betreft de baten: de rijksbijdrage voor 2022 zal niet meer wijzigen, anders dan voor loon- en prijscompensatie. In reële termen heeft dit nauwelijks effect, omdat tegenover die gestegen rijksbijdrage ook gestegen kosten staan. Hier zijn dan ook geen kansen en risico's. Ook een onverhoopt niet goedgekeurd krijgen van het Plan voor de Inzet van de Studievoorschotmiddelen leidt in 2021 niet tot een aanpassing van de rijksbijdrage: die is reeds beschikt.

1. *Minoren* Het risico van €150k is ingeprijsd in de begroting voor 2021 en hiermee is het risico heel gering geworden.
2. *Mobiliteit/langdurige ziekten* Er is €949k begroot voor de kostenplaats mobiliteit. Hiervan is €300k vrij aanwendbaar voor sociaal flankerend beleid. Eventuele meerkosten kunnen vanuit de voornoemde €0,5m gefinancierd worden.
3. *DSE kan dienstverlening niet faciliteren binnen budgetkaders* Dit risico is voor een deel ingeprijsd in de begroting zodat het risico met dit bedrag gemitigeerd is. Om het risico verder te mitigeren zal de dienst werken aan een plan om binnen de begrote capaciteit te werken aan harmonisering en optimaliseren van processen.
4. *Uitgaven studievoorschotmiddelen op projectbasis* Dit is een kans door medewerkers te werven op projectbasis. Dit is beoordeeld als een kleine kans, omdat de praktijk is dat bestaande medewerkers veelal ingezet worden op svm projecten en de ruimte die ontstaat opgevuld wordt met nieuwe medewerkers binnen running the business. Dit laat onverlet dat zo veel als mogelijk gewerkt moet worden met tijdelijke contracten, omdat de svm vooralsnog eindig zijn.
5. *Investeren in nieuwe of bestaande opleidingen* Deze kans is nog niet concreet gemaakt. Dit zal onderdeel worden van het project portfolio. Los van svm is er €949k begroot voor projecten. Mocht deze ruimte niet toereikend zijn, dan kan gebruik gemaakt worden van de voornoemde €0,5m.
6. *Reserveren voor impact corona* Voor een deel is dit ingeprijsd in de begroting van DSE (namelijk minder verhuurbaten en extra kosten van de catering), maar ook in de collegegelden, waar gerekend is met een hogere uitval. Uit de resultaten over 2020 is het financiële effect van corona per saldo positief. Het is de vraag in hoeverre dit blijft voor het jaar 2021, omdat naast verhoogde uitval van studenten, ook rekening gehouden moet worden met een hoger ziekteverzuim. Ook worden kosten gemaakt voor externe huur van ruimtes etc. maar daar staat tegenover dat er minder kosten van catering zijn en minder reiskosten. Het is op dit moment onvoldoende om te zeggen wat het additionele risico is van corona op de begroting 2021. Hiervoor acht de CHE de voornoemde €0,5m toereikend – ook in combinatie met de overige risico's.
7. *Reserveren lange termijn/economische crisis* Dit risico wordt klein geschat, omdat ook de Haagse politiek de noodzaak gezien wordt om te blijven investeren in het onderwijs. Wel zal de financiering minder lump sum zijn dan gewenst en meer vormgegeven worden als kwaliteitsafspraken/svm. De financiële balans van de CHE is solide en het is vooral zaak zelf te werken aan het gezond maken en houden van opleidingen en de bedrijfsvoering waarbij gezorgd moet worden voor een gezonde flexibele schil. Voor 2021 is dit risico nagenoeg nihil.
8. *Theologie* Begin 2021 zijn afspraken gemaakt over het betaalbaar houden van deze opleiding.

Hiervoor zij verwezen naar het verslag van de Raad van Toezicht in het hoofdstuk Governance.

3.4 Verantwoording notitie helderheid

De hogeschool behaalt ca. 5% van de totale baten uit private activiteiten, onder de naam CHE voor Professionals. De private activiteiten omvatten met name maatwerktrajecten, post-hbo opleidingen en niet-bekostigde master opleidingen. De kosten die hiermee samenhangen worden integraal berekend en ten laste van de private activiteiten gebracht. In deze paragraaf wordt per thema van de Notitie Helderheid een verantwoording gegeven.

1. *Uitbesteding* Het onderwijs voor de Kies-op-maat-minor Mensenhandel is in 2020 uitbesteed aan MetaStory Instituut te Amersfoort. Bij de opleiding GPW is een studieroute mogelijk waarbij een deel van het onderwijs wordt verzorgd door het Baptisten Seminarium te Amsterdam. In 2020 heeft 1 student deze studieroute gevolgd. De CHE besteedt verder geen onderwijs uit aan derden.
2. *Investeren van publieke middelen in private activiteiten* De CHE heeft in 2020 geen investeringen in private activiteiten uit de Rijksbijdrage gefinancierd. Een eventueel negatief resultaat komt ten laste van het private eigen vermogen. De kosten worden integraal berekend.
3. *Het verlenen van vrijstellingen* Vrijstellingen worden alleen verleend door de examencommissies. De secretaris van de commissie legt dit vast en het resultaat wordt gedeeld met Studentzaken die dit vervolgens registreert in de desbetreffende systemen.
4. *Bekostiging van buitenlandse studenten* De CHE heeft geen buitenlandse studenten. Wel zijn er uitwisselingsprogramma's waar cursisten aan deelnemen. De kosten daarvan worden gedekt vanuit beurzen of door de cursist zelf. Bij uitwisseling met buitenlandse instellingen wordt met gesloten beurzen gewerkt, omdat het de intentie is een gelijk aantal studenten bij één instelling in en uit te wisselen. Meer informatie staat in de verantwoording met betrekking tot Internationalisering.
5. *Collegegeld niet betaald door student zelf* Deze situatie heeft zich niet voorgedaan: de student betaalt zelf of de student heeft schriftelijk verklaard dat een derde betaalt, veelal de ouders.
6. *Studenten volgen modules van opleidingen* Er worden geen modules aangeboden die leiden tot een deelcertificaat.
7. *De student volgt een andere opleiding dan waarvoor hij is ingeschreven* De hogeschool heeft geen studenten die ingeschreven zijn voor een opleiding terwijl ze daadwerkelijk een andere opleiding volgen en op een diploma gericht zijn van die laatste opleiding.
8. *Bekostiging van maatwerktrajecten* De CHE bood in 2020 geen aangepaste maatwerktrajecten aan van bekostigde opleidingen bij organisaties.
9. *Bekostiging van het kunstonderwijs* Dit is niet van toepassing op de CHE.

4. Governance

4.1 Verslag van de Raad van Toezicht

De CHE heeft haar governance ingericht volgens de richtlijnen van de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen. Dat betekent onder andere dat er een Raad van Toezicht is. De RvT van de CHE bestond in 2020 uit de volgende leden:

Dhr. P.J. Aalbersberg (voorzitter)	• Geboortejaar: 1959 • Hoofdfunctie: ◦ Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid • Nevenfuncties: ◦ lid Raad van Commissarissen Oranjeborg	
Tijdstip eerste benoeming: 1 januari 2017	Lopende termijn: 1 januari 2017 - 31 december 2020	Herbenoembaar: Op 11 november 2020 benoemd voor een tweede termijn: 1 januari 2021 tot en met 31 december 2024. Na deze termijn niet meer herbenoembaar.
Dhr. dr. R. Bisschop (vice-voorzitter)	• Geboortejaar: 1956 • Hoofdfunctie: Tweede Kamerlid • Nevenfuncties: ◦ bestuurslid Stichting tot Studie der Nadere Reformatie ◦ bestuurslid Wetenschapp. Instituut SGP 'Guido de Brès' ◦ secretaris bij Stichting fractiebijstand staatkundig gereformeerde partij ◦ bestuurslid Bond tegen Vloeken ◦ lid commissie Opleiding en Vorming Hersteld Hervormde Kerk ◦ Lid RvT St. voor Onderwijs op Reformatorische Grondslag (Hoornbeek Coll. en Van Lodenstein Coll.)	
Tijdstip eerste benoeming: 1 januari 2015	Lopende termijn: 1 januari 2019 - 31 december 2022	Herbenoembaar: nee
Dhr. H.A. Dijkstra RA	• Geboortejaar: 1971 • Hoofdfunctie: eigenaar H.A. Dijkstra Advies & Interim-management • Nevenfuncties: ◦ lid Raad van Toezicht Zorggroep Noordwest-Veluwe ◦ penningmeester Stichting Present Nederland	
Tijdstip eerste benoeming: 1 januari 2019	Lopende termijn: 1 januari 2019 - 31 december 2022	Herbenoembaar: ja
mw. mr. dr. J.C. van Eijk – Graveland	• Geboortejaar: 1966 • Hoofdfunctie: Universitair docent Recht, Economie, Bestuur en Organisatie aan Universiteit Utrecht • Nevenfuncties: ◦ Rechter-plaatsvervanger bij de Rechtbank Midden-Nederland (locatie Utrecht en Lelystad)	

	○ Wetenschappelijk medewerker/adviseur bij Wijn & Stael Advocaten te Utrecht ○ Lid RvT Christelijk College Groevenbeek te Ermelo ○ Secretaris van het bestuur Stichting Steunfonds Willem Holtrop Hospice te Ermelo	
Tijdstip eerste benoeming: 1 januari 2012	Lopende termijn: 1 januari 2020 - 31 december 2023	Herbenoembaar: ja
Mw. M. van den Berg-Molenaar	• Geboortjaar: 1963 • Hoofdfunctie: Directeur bestuurder CBS 'De Wegwijzer', Berkenwoude • Nevenfuncties: supervisor en coach medewerkers in onderwijs en zorg	
Tijdstip eerste benoeming: 1 januari 2013	Lopende termijn: 1 januari 2017 - 31 december 2020	Herbenoembaar: nee
Mw. prof. dr. E.C. van der Sluis	• Geboortjaar: 1972 • Hoofdfuncties ○ Hoogleraar Nyenrode Business Universiteit, NL Leerstoel Strategisch Talentmanagement ○ Buitengewoon hoogleraar North-West University, Zuid-Afrika. Leerstoel Talent Investment • Nevenwerkzaamheden (bezoldigd) ○ Zelfstandig werkzaam als spreker, auteur en organisatieadviseur • Nevenfuncties (onbezoldigd) ○ Lid curatorium UvA Leerstoel en Wetenschappelijk Bureau voor de Vakbeweging ○ Lid Raad van Advies Koninklijke Luchtmacht ○ Lid Raad van Advies Amsterdam Universitair Medisch Centrum	
Tijdstip eerste benoeming: 1 januari 2021	Lopende termijn: 1 januari 2021 – 13 december 2024	Herbenoembaar: ja

Onder een nevenfunctie wordt verstaan: een lidmaatschap van het bestuur of de raad van toezicht/commissarissen van een rechtspersoon met een publiek-maatschappelijke doelstelling. Een lidmaatschap van het bestuur of de raad van toezicht/commissarissen van een rechtspersoon met een doelstelling die een privé-karakter heeft, rekent de CHE niet tot nevenfuncties.

De CHE voldoet aan de richtlijnen van de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen.

4.2 Verklaring van onafhankelijkheid Raad van Toezicht

De RvT is zodanig samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar, het CvB en welk deelbelang dan ook onafhankelijk en kritisch kunnen opereren. Alle leden van de RvT waren in 2020 onafhankelijk in de zin van artikel III.4.2 van de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen (VH, november 2019).

Cf. artikel I.3 van de branchecode melden we dat een broer van een RvT-lid bij de Inspectie van het Onderwijs werkt. Zijn takenpakket bij de Inspectie van het Onderwijs heeft geen directe raakvlakken met het hoger beroepsonderwijs of de CHE in het bijzonder. Daarom is dit RvT-lid naar het oordeel van de RvT onafhankelijk zoals artikel III.4.2 van de Branchecode voorschrijft. Wanneer de CHE en de Onderwijsinspectie direct met elkaar te maken zullen krijgen (bijv. in het geval van een toezichtszaak) en dit komt in een RvT-vergadering aan de orde, dan zal dit RvT-lid niet aan het betreffende deel van

de vergadering en de besluitvorming deelnemen. De gehele raad ziet hierop toe en de voorzitter van de RvT in het bijzonder.

Cf. artikel I.3 van de branchecode melden we dat een familielid in de tweede graad van een RvT-lid als ZZP-er studenten begeleidt bij een van de opleidingen van de CHE. Dit familielid draagt dus geen personele-, beleids- of bestuurlijke verantwoordelijkheid in of voor de CHE. Daarom is het betrokken RvT-lid naar het oordeel van de RvT onafhankelijk zoals artikel III.4.2 van de Branchecode voorschrijft. Wanneer de betreffende opleiding of het betrokken familielid in een RvT-vergadering aan de orde komen, dan zal dit RvT-lid niet aan het betreffende deel van de vergadering en de besluitvorming deelnemen. De gehele raad ziet hierop toe en de voorzitter van de RvT in het bijzonder.

De RvT verklaart dat zijn leden in 2020 geen belangen hadden die hen belemmerden om hun toezicht-houdende taak onafhankelijk uit te oefenen.

In 2020 zijn er geen besluiten genomen tot het aangaan van transacties waarbij tegenstrijdige belangen spelen die van materiële betekenis zijn voor de hogeschool en/of voor de leden van de RvT.

4.3 Werkzaamheden van de Raad van Toezicht in 2020

De raad van toezicht werkt op basis van een toezichtkader dat jaarlijks wordt geoperationaliseerd in een vergaderplanning. De RvT heeft in 2020 tien maal vergaderd. Bij alle vergaderingen is het CvB aanwezig geweest. In de eerste helft van 2020 heeft de RvT een aantal malen vergaderd over de werving en selectie van een nieuwe CvB-voorzitter. Dit traject kon in juli 2020 worden afgerond met de benoeming (per 17 augustus 2020) van dhr. J. Hol.

Halverwege maart 2020 werden in Nederland de eerste maatregelen n.a.v. de corona-pandemie afgekondigd. Voor de CHE betekende dit dat voor de rest van 2020 een plotselinge omschakeling naar grotendeels digitaal onderwijs en thuiswerken. Vanaf maart 2020 heeft de raad daar in al zijn vergaderingen aandacht besteed, bijvoorbeeld door de bespreking van het onderwijskader, het HRM-kader en het facilitair kader die n.a.v. de coronacrisis zijn opgesteld. In de T-rapportages en het bestuurlijk oordeel daarover komen de aanpak en de impact van de coronacrisis aan de orde. Deze zijn ook in de RvT besproken. Op 11 november 2020 heeft de raad hier ook met de directie van de CHE over gesproken.

In 2019 heeft de raad het traject voor de selectie van een nieuwe accountant geïnitieerd. Op 7 februari 2020 heeft de raad dit traject kunnen afronden met de selectie van een nieuwe accountant: Van Ree Accountants. Deze is medio 2020 voor de CHE aan het werk gegaan.

De accountant gaf op 6 mei 2020 een goedkeurende verklaring af over de jaarrekening over 2019. Bij het vaststellen van het bestuursverslag en de jaarrekening over 2019 heeft de RvT op 6 mei 2020 beide leden van het CvB decharge verleend voor het in 2019 gevoerde beleid.

Bij de start van het ontwikkelen van het nieuwe instellingsplan (IP) in 2019 was het bedoeling dat medio 2020 het nieuwe instellingsplan voor de periode 2020-2026 kon worden vastgesteld. Door de coronacrisis en het vertrek van de voorzitter van het CvB werd duidelijk dat deze doelstelling niet haalbaar was. De RvT heeft op 6 mei 2020 ingestemd met een verlenging van de IP-periode tot 31 augustus 2021. De ontwikkeling van het nieuwe instellingsplan is in mei 2020 tijdelijk stopgezet en in september weer opgepakt onder leiding van de nieuwe voorzitter van het CvB. De aanpak hiervoor is in november 2020 in de raad besproken.

In de RvT-vergadering van 6 mei 2020 keurde de RvT het 'Toekomstbestendig financieel kader CHE' goed nadat hier ook al op 7 februari beeldvormend over vergaderd was. Op basis van dit kader heeft de raad op 18 december 2020 de begroting voor 2021 besproken goedgekeurd.

De beveiliging van ICT-systemen van de CHE tegen bijvoorbeeld hacks is n.a.v. de cyberaanval op de Universiteit Maastricht in 2019 een aantal malen in de raad aan de orde geweest. Het cybersecurity-beleid is inmiddels een vast onderdeel van de T-rapportages geworden en komt dus regelmatig onder de aandacht van de RvT.

De bespreking van de T-rapportages (driemaal per jaar) en het bestuurlijk oordeel daarover zijn de momenten waarop de RvT toeziet op het integrale functioneren van de hogeschool. De RvT heeft in 2020 op basis van de T-rapportages een aantal malen over de besteding van de studievoorschotmiddelen gesproken en over het herziene plan voor de inzet van de studievoorschotmiddelen. In zijn vergadering van 25 november 2020 heeft de raad het herziene plan goedgekeurd. Het plan is ingediend bij de NVAO en 11 februari 2021 vindt de visitatie plaats.

Tijdens diverse vergaderingen in 2020 heeft de RvT de samenwerking met strategische partners van de CHE besproken en hoe het CvB externe belanghebbenden betreft bij beleidsontwikkeling, bijvoorbeeld ten aanzien van de hub-strategie van de CHE in de regionale samenwerking en bij de ontwikkeling van het nieuwe instellingsplan. Met name de mogelijke participatie van de CHE in de Dordrecht Academy (een samenwerkingsverband tussen CHE, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool InHolland en Avans Hogeschool) heeft in 2020 diverse malen op de RvT-agenda gestaan. De besluitvorming hierover vindt naar verwachting begin 2021 plaats.

De raad heeft in 2020 tweemaal over het identiteitsbeleid van de CHE gesproken. Op 7 februari 2020 is besproken hoe de identiteit van het onderwijs van de CHE in de Dordrecht Academy, die in ontwikkeling is, gewaarborgd zou moeten zijn. 18 december 2020 sprak de raad over het beleid t.a.v. het afleggen van de beroepseed bij diplomeringen.

Op 18 december 2020 heeft de raad de actualisering van de bestuurs- en beheersreglement besproken. Dit reglement is geactualiseerd n.a.v. het besturingsmodel dat in 2019 is opgesteld.

Andere onderwerpen, waar de raad in 2020 op heeft toegezien, zijn: het klokkenluidersreglement, de instroomcijfers, de uitslag van de CHE studentenenquête 2019 en de bezoldiging van het CvB i.r.t. de WNT-normen.

De RvT heeft in 2020, zoals gebruikelijk, twee keer (6 mei en 11 november) overleg gevoerd met de hogeschoolraad over de gang van zaken in de CHE.

De RvT evalueert elk jaar zijn eigen functioneren. In 2020 kon de raad echter geen gelegenheid hiervoor vinden. In de vergadering van 8 juli is afgesproken dat de evaluatie 3 maart 2021 zal plaatsvinden.

Toets op doelmatigheid

De RvT ziet op verschillende momenten toe op een doelmatige besteding van de middelen, bijvoorbeeld bij de besluitvorming over de goedkeuring van de jaarlijkse begroting, bij de bespreking van het jaarverslag en de jaarrekening, bij de bespreking van de CvB-beoordeling van de T-rapportages en bij de bespreking van individuele 'dossiers' zoals het plan voor de besteding van de studievoorschotmiddelen en de mogelijke samenwerking van de CHE in de Dordrecht Academy. De raad kan zich daarbij oriënteren op informatie uit de sector, bijvoorbeeld het rapport 'De staat van het onderwijs 2020' van de Inspectie van het onderwijs (in de RvT-vergadering van 11 november 2020).

4.4 Commissies van de Raad van Toezicht

De RvT heeft twee commissies: de Auditcommissie (AC) en de Remuneratiecommissie (RC). Beide zijn adviescommissies van de RvT en bereiden besluitvorming door de RvT voor. De AC houdt zich vooral

bezig met financiële zaken, de RC met personele zaken (bijvoorbeeld de beoordeling en bezoldiging van het CvB en van de leden van de RvT). In 2020 waren de AC en de RC als volgt bezet:

Auditcommissie	Remuneratiecommissie
Dhr. H.A. Dijkstra RA (voorzitter) Mw. mr. dr. J.C. van Eijk – Graveland	Dhr. P.J. Aalbersberg (voorzitter) Dhr. dr. R. Bisschop

Auditcommissie

De AC heeft vijf keer vergaderd. In deze vergaderingen kwamen, als voorbereiding op de besluitvorming in de RvT, onder andere aan de orde:

- het bestuurlijk oordeel over de managementrapportages
- de jaarrekening 2019
- de begroting 2021
- het ‘Toekomstbestendig financieel kader CHE’
- de actualisering van het Treasury-statuu
- de selectie van de nieuwe accountant.

Verder heeft de AC zich laten informeren over de inrichting van het risicomanagement en de actualisering van het bestuurs- en beheersreglement.

Remuneratiecommissie

De RC vergaderde in 2020 drie keer en bereidde de besluitvorming voor over:

- de werving en selectie van de nieuwe CvB-voorzitter
- de bezoldiging van het CvB en de RvT
- de RvT-vergaderplanning
- de werving van de opvolger van het vertrekkende RvT-lid, mw. M. van den Berg-Molenaar.

De RC hield in 2020 de jaarlijkse R&O-gesprekken met het lid CvB en speelde een rol in het inwerkprogramma van de nieuwe CvB-voorzitter.

4.5 Het College van Bestuur

Het CvB van de CHE was in 2020 als volgt samengesteld:

- Dhr. dr. H.J. van Wijnen, voorzitter College van Bestuur, tot en met 30 april 2020
- Dhr. drs. P.I.W. Oudenaarden, lid College van Bestuur en waarnemend voorzitter College van Bestuur vanaf 1 mei 2020 tot en met 16 augustus 2020 in verband met het vertrek van dhr. Van Wijnen
- Dhr. drs. J. Hol, voorzitter College van Bestuur vanaf 17 augustus 2020.

In zijn vergadering van 7 februari 2020 heeft de RvT dhr. Oudenaarden benoemd tot lid CvB voor een tweede termijn van vier jaar: van 1 januari 2021 tot 31 december 2024. De opzegtermijn voor de CHE is zes maanden en voor het lid drie maanden.

De tweede periode van dhr. H.J. van Wijnen als voorzitter van het CvB startte op 1 augustus 2017. De opzegtermijn voor de CHE was zes maanden en voor de voorzitter drie maanden. De tweede periode van dhr. Van Wijnen eindigde op 30 april 2020 nadat hij een bestuursfunctie bij het ABP had aanvaard.

In verband met het vertrek van dhr. Van Wijnen heeft de RvT op 8 februari 2020 dhr. Oudenaarden tot waarnemend voorzitter van het CvB benoemd voor periode van 1 mei 2020 tot en met 31 september 2020. In die periode bestond het CvB uit één lid. Zijn waarnemend voorzitterschap eindigde op 17 augustus 2020 omdat toen de nieuwe CvB-voorzitter aantrad: dhr. J. Hol. Dhr. Hol is benoemd voor de periode 17 augustus 2020 tot en met 16 augustus 2024. De opzegtermijn voor de CHE is zes maanden en voor het lid drie maanden.

Bezoldiging CvB

De gegevens over de bezoldiging van het CvB in 2020 vindt u in 'Deel 2: Jaarrekening 2020'.

Afgesproken is dat als de bedragen, indices, grondslagen en uitgangspunten, waarop de overeengekomen bezoldiging van de voorzitter en het lid van het CvB zijn gebaseerd, tijdens de contractperiode naar boven worden aangepast, ook de bezoldiging naar boven zal worden aangepast. Dit wordt jaarlijks door de RvT beoordeeld.

Onafhankelijkheid CvB

Er zijn in 2020 geen besluiten tot het aangaan van transacties genomen of bij de RvT ter goedkeuring gemeld waarbij tegenstrijdige belangen van leden van het College van Bestuur spelen, die van materiële betekenis zijn voor de hogeschool en/of voor de betreffende leden van het CvB.

Nevenfuncties CvB

De nevenfuncties die de voorzitters en het lid van het CvB in 2020 vervulden, staan in de onderstaande tabel.

	Nevenfuncties op persoonlijke titel	Nevenfuncties uit hoofde van de functie
dhr. Van Wijnen	• Predikant buiten vaste bediening binnen de Protestantse Kerk in Nederland • Secretaris van de Stichting Ondersteuning Hervormd Vreeswijk • Lid Raad van Toezicht Maatschappij van Welstand en q.q. lid Raad van Toezicht Stichting Griendtsveen en lid raad van toezicht Stichting Interkerkelijk Oriëntatiecentrum • Voorzitter bestuur van de Eleven Floowers Foundation • Lid Raad van Toezicht Theater De Kom, Nieuwegein	• Bestuurslid Vereniging Hogescholen • Portefeuillehouder Sectoraal adviescollege hogere sociale studies (SAC HSS) - Vereniging Hogescholen • Portefeuillehouder Arbeidsvoorwaarden – Vereniging Hogescholen (t/m 31 januari 2020) • Voorzitter cao-overleg hbo sector - Vereniging Hogescholen (t/m 31 januari 2020) • Lid bestuur van de Stichting ZPW (Zelfstandige Publieke Werkgevers) (t/m 31 januari 2020) • Lid Pensioenkamer van de ROP (t/m 31 januari 2020)
dhr. Oudenaarden	• Voorzitter Algemene Kerkenraad protestantse gemeente Waddinxveen • Voorzitter wijkgemeente protestantse gemeente De Rank • Lid bestuur steunfonds Philadelphia (oudervereniging Sien) • Lid raad van toezicht Evangelische Omroep en q.q. commissaris Vereniging tot Bevordering van de Evangelieverkondiging Via Radio en	

	Televisie 'De Evangelische Omroep' en q.q. commissaris bij Productiehuis EO B.V. • Lid bestuur Stichting Nationaal Register	
Dhr. Hol	• Lid Raad van Commissarissen Donatus Verzekeringen. • Lid bestuur Stichting Emotionally Focussed Therapy Nederland. • Lid Comité van Aanbeveling Stichting Mercy Ships Nederland. • Lid bestuur Stichting City Bibles Foundation. • Lid Outer Circle Van Ede & Partners, Zeist • (onbezoldigd) mentor binnen het netwerk van www.topvrouwen.nl .	

Onder een nevenfunctie verstaan we: een lidmaatschap van het bestuur of de raad van toezicht/commissarissen van een rechtspersoon met een publiek-maatschappelijke doelstelling. Een lidmaatschap van het bestuur of de raad van toezicht/commissarissen van een rechtspersoon met een doelstelling die een privé karakter heeft, rekent de CHE niet tot nevenfuncties.

4.6 Overzicht bestuurskosten (declaraties) College van Bestuur

Conform de verantwoordingsrichtlijn van de Vereniging Hogescholen geven we een overzicht van de declaraties en kosten van de leden van het CvB in 2020 die geen deel uitmaken van hun honorarium.

Overzicht verantwoording bestuurskosten en declaraties CvB-leden van Nederlandse hogescholen					
Bestuurskosten die voor vergoeding in aanmerking komen en in het jaarverslag worden verantwoord					
Rijlabels	J. Hol	Gezamenlijk	H.J. van Wijnen	P.I.W. van Oudenaarden	Totaal
overige kosten	€ 99,00	€ 20,00	€ 954,50	€ 5.040,80	€ 6.114,30
reiskosten binnenland		€ 1,98			€ 1,98
reiskosten buitenland			€ 267,15	€ 317,15	€ 584,30
representatie		€ 79,90			€ 79,90
Eindtotaal	€ 99,00	€ 101,88	€ 1.221,65	€ 5.357,95	€ 6.780,48

4.7 Directie

In de onderstaande tabel zijn de directeurs van de CHE en hun taakverdeling weergegeven:

Directeur	Verantwoordelijkheid vanaf 1 augustus 2019
Dhr. drs. H.G.W. Bent MA	• Opleiding Social Work • CHE voor Professionals
Mw. drs. J.M. Meiling	• Opleiding Educatie • Domeinbureau Educatie • Deeltijd Onderwijs
Dhr. mr. H.M. Oevermans	• Opleiding Theologie • Opleiding Godsdienstleraar • Onderzoek/Jan Luyken Instituut • CHE-minoren • Portefeuille Onderwijs • Portefeuille Onderzoek
Dhr. drs. W.P. van Velzen	• Dienst Service & Expertise • Opleiding ICT • Domeinbureau Theologie, Welzijn en Zorg
Dhr. drs. A.W. van Vugt	• Opleiding Bedrijfskunde • Opleiding HRM • Opleiding Journalistiek • Opleiding Communicatie • Domeinbureau ICT, Media & Organisatie • CHE Academy
Mw. A. Westerlaken	• Opleiding Verpleegkunde

5. Studievoorschotmiddelen

5.1 Kwaliteitsafspraken Sectorakkoord

2019 werd gekenmerkt door het voorzetten van activiteiten vanuit de voorinvesteringen, de totstandkoming van het Plan voor de inzet van de Kwaliteitsafspraken 1.0, de visitatie van het panel van de NVAO en het opstarten van het Programma Toekomstproof Onderwijs waarbinnen de voornemens worden gerealiseerd in negen verschillende projecten. In 2020 is dit proces voortgezet, door:

- leren van de beoordeling door de NVAO en opstellen van het Plan voor de inzet van de Kwaliteitsafspraken 2.0
- voorbereiding van de planbeoordeling door de NVAO
- borgen van de formele en informele rol van de medezeggenschap en het versterken van de studentbetrokkenheid
- aanpassen aan en benutten van de coronacrisis
- boeken van de eerste resultaten van de verschillende projecten op de vier gekozen kwaliteitsthema's.

5.2 Proces naar Plan van inzet 2.0

December 2019 heeft het panelbezoek van de NVAO geresulteerd in een positief oordeel op criterium 1 (Het plan draagt beredeneerd bij aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs.) en criterium 2 (De interne belanghebbenden zijn in voldoende mate betrokken bij het opstellen van het plan en er is voldoende draagvlak bij interne en relevante externe belanghebbenden.) en een negatieve oordeel op criterium 3 (De voornemens in het plan zijn realistisch gelet op de voorgestelde inzet van instrumenten en middelen en de organisatie en processen binnen de instelling.). De CHE heeft de teleurstelling over deze beoordeling omgezet in het zoeken naar leerwinst en heeft de kritieken van het panel aangegrepen om het Plan voor de inzet te verbeteren tot een Plan voor de inzet 2.0.

Aangezien het Plan voor de inzet 1.0 goed aansloot bij de wensen van de studenten, docenten, ondersteunende medewerkers en de medezeggenschap zet de CHE de middelen nog steeds in op de eerder gekozen kwaliteitsthema's.

Thema's	Projecten
Intensiever en kleinschalig onderwijs (onderwijsintensiteit)	Dit thema is vooral geïntegreerd in project 6 Learning communities en project 8 Innovatieve werkplaatsen. Er zijn geen afzonderlijke projecten op te starten op dit thema.
Meer en betere begeleiding van studenten	Dit thema is vooral geïntegreerd in project 1 Focus op professionele ontwikkeling, project 4 Mbo in- en doorstroom en project 7 Taal Centraal. Er zijn geen afzonderlijke projecten op te starten op dit thema.
Studentsucces	Project 1 Focus op professionele ontwikkeling Project 2 Welbevinden studenten
Onderwijsdifferentiatie	Project 3 Scenario flexibel onderwijs Project 4 Mbo in-en doorstroom Project 5 Excellentietraject Project 6 Learning communities

Passende en goede onderwijsfaciliteiten	Project 7 Taal Centraal Project 8 Innovatieve werkplaatsen
Verdere professionalisering van docenten	Project 9 Versterken docentkwaliteit

Tabel 1 Thema's Kwaliteitsafspraken Sectorakkoord en projecten Toekomstproof onderwijs

De voornaamste verbetering van het Plan zit in het verder uitwerken van de verschillende projecten in projectplannen. In deze projectplannen is een duidelijke lijn van doelen van het project, naar beoogde resultaten om deze doelen te kunnen verwezenlijken, de activiteiten die nodig zijn om de resultaten te behalen met benodigde aantal uren en out of pocketkosten. Dit komt terug in het Plan voor de inzet 2.0. Ook is op basis van de aanbevelingen van het panel de formele en informele rol van de medezeggenschap beschreven. Daarnaast is de pdca-cyclus aangescherpt door niet alleen de reguliere planning & controlcyclus in te zetten, maar ook extra overleggen met CvB en directeuren in te plannen voor het volgen van de voortgang. In november 2020 heeft de HR ingestemd met het plan en de hebben zowel de RvT en als het CvB de plannen goedgekeurd. In december is het aanvraagdossier met het Plan voor de inzet 2.0, projectplannen en aanvullende documentatie ingediend bij de NVAO.

5.3 Planbeoordeling

Begin 2021 heeft de digitale visitatie van het panel van de NVAO plaatsgevonden. Het panel heeft op basis van het aanvraagdossier en de antwoorden op de toelichtende vragen tijdens het panelgesprek een positieve beoordeling gegeven op alle criteria. Het adviesrapport van het panel aan het bestuur van de NVAO en uiteindelijk de minister wordt eind februari verwacht. De uiteindelijke beschikkingsdatum is op 15 juli 2021.

5.4 Medezeggenschap en studentbetrokkenheid

De medezeggenschap is door middel van de Hogeschoolraad (HR) op formeel en informeel niveau verbonden aan het programma Toekomstproof onderwijs. Daarnaast is studentbetrokkenheid een belangrijk speerpunt van het programma. Dat is op verschillende manieren in de organisatie van het programma en de projecten geborgd.

5.4.1 Hogeschoolraad

De formele medezeggenschap heeft betrekking op instemmingsrecht op Plan voor de inzet, projectopdrachten, scopewijzigingen t.o.v. projectopdrachten, jaarbegroting en adviesrecht op het jaarplan van de CHE, de T-rapportages en het schrijven van een reflectie in het jaarverslag van de CHE. De informele medezeggenschap is ingeregeld door deelname van een van de HR-leden aan het programmateam en van HR-leden aan de projectteams, door terugkerende voortgangsoverleggen met de commissie voor besteding van de studievoorschotmiddelen (svm-commissie) van de HR, door bezoek van programmamanager aan HR-overleggen en focusgroepen met betrokkenstudenten.

5.4.2 Studentbetrokkenheid

Vanaf het begin heeft de CHE ervoor gekozen om studenten actief te betrekken bij de planvorming. De studenten hebben een belangrijke rol gehad in het bepalen van de richting voor het besteden van de middelen. Ook tijdens de uitvoering van de projecten blijft de CHE luisteren naar de studenten.

Daartoe geven de projectleiders vorm aan studentbetrokkenheid in hun project. Door de aard van de projecten is dit per project verschillend. In een aantal projecten is er een student lid van het projectteam. Deze student denkt en werkt mee bij de uitvoering van het project. In andere projecten is gekozen voor een terugkerende focusgroep met studenten. Zij geven feedback op vastgestelde momenten. In weer andere gevallen is er sprake van een student-lid in de klankbordgroep van het project of er is een mix van deze drie vormen. Naast deze nauw betrokken studenten, voorzien we alle studenten van informatie door informatie op het portaal en een pagina over het programma Toekomstproof onderwijs.

5.4.3 Studentassessor

Vanaf de start van het proces is de studentassessor betrokken geweest bij het opstellen van het Plan voor de inzet en de realisatie van de doelen van het programma. De assessor is verantwoordelijk voor het inbrengen van het studentperspectief op directieniveau. Om dit perspectief scherp te krijgen, beweegt de assessor zich veel onder de studenten. De betrokkenheid bij de kwaliteitsafspraken is zichtbaar in zijn deelname aan het programmateam, visitatie van het panel, reflectie op de projectplannen en een actieve bijdrage in het schrijven van het plan voor de inzet.

5.4.4 Corona-crisis

In maart 2020 begon de crisis rondom het coronavirus dat de ziekte Covid-19 kan veroorzaken. Door de maatregelen om dit virus in te dammen konden studenten niet meer fulltime naar de hogeschool en werkten docenten en ondersteunende medewerkers voornamelijk vanuit huis. Dat betekent dat de manier waarop de medewerkers van de CHE gewend waren te werken en onderwijs te verzorgen, moest worden aangepast. Dit heeft ook impact op het werken in het programma en de projecten van Toekomstproof onderwijs. Er zijn scenario's ontwikkeld om te zien waar projecten doorgang konden vinden, moesten worden vertraagd en waar kon worden versneld. De besluitvorming op de scenario's heeft onder andere geresulteerd in een versnelling in het behalen van de resultaten van project 9 Versterken docentkwaliteit. Als gevolg van de maatregelen van de corona-crisis is het onderwijs aan de CHE in hoge versnelling verder gedigitaliseerd. Dit heeft geleid tot een enorme ontwikkeling aan de kant van docenten en staf. Na een zorgvuldig proces met de HR en de directie, waarbij de doelstellingen van het project leidend waren, is een groot aantal uren die hebben bijgedragen aan het versterken van docentkwaliteit gefinancierd met de studievoorschotmiddelen.

5.5 Projecten

Alle projecten van het programma hebben in 2020 een projectplan opgesteld met daarin de doelen die in het project worden nagestreefd met bijbehorende kpi's en de beoogde resultaten op jaarbasis om deze doelen te behalen. De voor 2020 beoogde resultaten van de projecten zijn behaald, met twee uitzonderingen:

- bij het project 8 Innovatieve werkplaatsen zijn niet alle beoogde resultaten opgeleverd. Het projectteam is meer dan andere projecten getroffen door de coronacrisis.
- bij project 2 Welbevinden studenten is een van de deelresultaten aangepast doordat een themadag op de CHE door coronacrisis niet kon plaatsvinden. Daarnaast is voor het deelresultaat onderzoek aansluiting gevonden bij het Trimbos-instituut. Dat betekent dat de uitvoering niet plaatsvindt in eigen beheer. Tot deze koerswijziging is besloten in overleg met opdrachtgever. De scope (resultaten, planning) wijzigt niet.

5.5.1 Resultaten projecten 2020

Projecten	Beoogde resultaten voor 2020	Status resultaten 2020
Project 1 Professionele ontwikkeling	- Regielyn uitgewerkt in opleidingsspecifiek programma - Herontwerp regielyn - Leer en werksessies opleidingen Educatie, Theologie, ICT - Community building: samen werken aan duurzaam studentsucces in de professionele gemeenschap of community - Activiteiten community-building	-> 50% voltooid, volgens planning -> 25% voltooid volgens planning -> 50% voltooid, voor op planning
Project 2 Welbevinden	- Het bewustzijn en de kennis over het thema welbevinden is vergroot bij de studenten. - Time-outdag niet gerealiseerd i.v.m. coronacrisis. Dit is omgezet in andere resultaten om het doel te behalen, onder andere door inzet van de werkgroep rondom volhouden in corona-tijd. - Vorbereiding onderzoek, opstellen vragenlijst	-> 100% voltooid -> 100% voltooid
Project 3 Scenario flexibel onderwijs	- Oplevering rapport Visie CHE op flexibel onderwijs (interne en externe verkenning afgerond, gesprekken gevoerd met ct's, rno, CvB, directie rondom flyer "Flexibel onderwijs op de CHE, hoe-zo?") - Adviesrapport t.b.v. scenario met advies over pilot	-> 50% voltooid, volgens planning
Project 4 Mbo in- en doorstroom	- Aanbieden ondersteuning aan mbo-instromers. - Twee '100-dagen'-trajecten gestart met mbo-instromers. - Periodieke evaluatie en doorontwerp - Eerste evaluatie-meeting uitgevoerd	-> 100% voltooid -> 100% voltooid
Project 5 Excellentietraject	- Evaluatie - Evaluatie vorige pilot gerealiseerd. - Herontwerp excellentietraject - Onderwijsprogramma en toetsing leerjaar 1 - Werving en selectie studenten - Werving pilot eerste leerjaar succesvol (19 deelnemers).	-> 100% voltooid -> 100% voltooid -> 100% voltooid
Project 6 Learning communities	Studiejaar 2020-2021: 12 studenten in learning communities bij opleiding Bedrijfskunde & HRM	-> 50% voltooid, volgens planning
Project 7 Taal Centraal	- Gebruik online leeromgeving van het Talencentrum - Digitale leeromgeving is ingericht.	-> 100% voltooid
Project 8 Innovatieve werkplaatsen	- Ontwerp onderwijskundig concept - Realisatie interne samenwerkingsstructuur en toetsingscriteria	->25% voltooid, achter op planning
Project 9 Versterken docentkwaliteit	- De docentkwaliteit van CHE-docenten is voor studenten merkbaar toegenomen. - De ingezette beweging van voortdurend en zichtbaar werken aan docentkwaliteit is ingebed in de werkzame	-> evaluaties volgen nog, volgens planning

	gemeenschappen en netwerken (moduleteams, curriculumteams, regienetwerken) en de kwaliteits- en ontwikkelcycli in de CHE. ○ Opleidingsplan alle opleidingen afgerond (met uitzondering minoren) ○ 15 professionaliseringstrajecten zijn gestart en afgerond ○ Toegankelijke bibliotheek in MS Teams is ingericht, wordt gevuld met tools. • De ontwikkelingen in de coronacrisis zijn gebruikt en ondersteund om de docentkwaliteit te versterken.	-> 90% voltooid, volgens planning -> 15 trajecten zijn gestart -> 50% voltooid, volgens planning -> 100% voltooid
--	---	--

Tabel 2 Resultaten projecten Toekomstproof onderwijs in 2020

5.5.2 Project 3 Scenario's flexibel onderwijs

Het CvB heeft ervoor gekozen om project 3 niet te financieren met de studievoorschotmiddelen. De HR, RvT en de directie hebben hier mee ingestemd. Het project kan niet voldoen aan de criteria van de NVAO als het gaat om concretisering van de resultaten tot en met 2024. Juist bij dit project is een incrementele, lerende aanpak, waarin niet allerlei projectvariabelen van tevoren vast liggen, belangrijk. Project 3 achten directie en CvB wel degelijk belangrijk. Daarom wordt het project de komende vier jaar ten laste gelegd van het reguliere budget voor Changing-the-Business. Het besluit heeft geen invloed gehad op de bestaande governance van het project en blijft daarmee onderdeel van het programma Toekomstproof onderwijs. Voor 2020 is het project nog wel opgenomen in de begroting en realisatie. Hiervoor is gekozen, omdat het Plan voor de inzet 2.0 in november is goedgekeurd en de middelen door het ministerie van OCW voor onder andere 2020 zonder voorwaarden zijn toegekend.

5.5.3 Begroting 2020 versus realisatie

De begroting voor 2020 van het programma Toekomstproof onderwijs is opgesteld op basis van het Plan voor de inzet 1.0. In september is het Plan van inzet 2.0 met aangepaste begroting opgesteld. Daardoor wijkt de realisatie van de projecten in een aantal gevallen af van de initiële begroting 2020.

Thema's	Begroot	Realisatie	Verschil	%
Bedragen * 1000	(a)	(b)	(c=b-a)	(d=c/a)
Studentsucces	€ 230	€ 250	€ 20	8,7%
Onderwijsdifferentiatie	€ 270	€ 198	€ 72-	-26,7%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	€ 128	€ 134	€ 6	4,7%
Verdere professionalisering van docenten	€ 140	€ 321	€ 181	129,6%
Projectmanagement	€ 212	€ 187	€ 26-	-12,1%
	€ 981	€ 1.091	€ 109	11,2%
Ontvangen rijksbijdrage		€ 1.241		
Toevoegen aan bestemmingsreserve		€ 150-		

Tabel 3 Begroting 2020 versus realisatie

De rijksbijdrage voor de Kwaliteitsafspraken Sectorakkoord bedraagt voor 2020 voor de CHE 1241k. De realisatie is 150k minder dan de ontvangen rijksbijdrage en dit bedrag wordt bijgeschreven bij de bestemmingsreserve. Het doel van de bestemmingsreserve is om eind 2024 alle middelen te hebben besteed aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

6. Profileringsfonds

Conform artikel 7.51 van de WHW heeft de CHE een Profileringsfonds waar studenten onder voorwaarden een beroep op kunnen doen wanneer zij studievertraging oplopen. De aard en de omvang is in drie categorieën te verdelen:

1. Studenten in overmachtsituaties zoals ziekte, functiebeperking, zwangerschap, bijzondere familieomstandigheden, mantelzorg of een niet-studeerbare opleiding.
2. Bestuurslidmaatschap: Bestuursleden aan door de instelling erkende studie- of studentverenigingen of in de studentmedezeggenschap:
3. Overige categorieën: Studenten die een bijzondere prestatie leveren op gebied van sport of cultuur, of financiële ondersteuning aan niet-EER studenten, uitgaande beurzen of andere gevallen.

Omschrijving	Aantal studenten / aanvragen	Toewijzingen	Totaal van de toekenningen	Gemiddelde hoogte van de toekenningen	Gemiddelde duur van de toekenningen (in maanden)
Studenten in overmacht situaties	3	3	€ 8.701	€ 2.900	7
Bestuurslidmaatschap	1	1	€ 1.800	€ 1.800	6
Overige categorieën	-	-	-	-	-

Totaal nieuw toegekend in boekjaar 2020		4	€ 10.501
Totaal uitgekeerd in 2020 (incl. n.t.b. Toekenningen 2019)		12	€ 16.188
Nog uit te keren Toekenningen 2020 in 2021		1	€ 600

7. Rapportage experimenten Flexibel Hoger Onderwijs

De CHE deed al in 2016 mee aan de experimenten Flexibel Hoger Onderwijs. In onderstaande tabel is weergegeven welke opleidingen de CHE via dit experiment in 2020 aanbood en hoeveel studenten ervoor waren ingeschreven op peildatum 1 oktober 2020.

Opleiding	Vorm	Aantal studenten in 2020
bachelor Opleiding tot leraar v.o. 2e gr in godsdienst	dt	21
bacheloropleiding Theologie	dt	89
bachelor Opleiding tot leraar basisonderwijs	dt	176
zij-instroom Opleiding leraar basisonderwijs	dt	23
bachelor Opleiding tot verpleegkundige	dt	93
bachelor Opleiding tot verpleegkundige	duaal	257
bachelor Social Work	dt	366
bachelor Bedrijfskunde	dt	56
bachelor Human Resource Management	dt	38
bachelor Communicatie	dt	22
ad Sociaal werk in de zorg	duaal	229
ad ICT Service Management	dt	20
ad Ondernemen	dt	39
ad Pedagogisch Educatief Professional ^[1]	dt	36
ad Pastoraal werk	dt	68 ⁵
Eindtotaal		1.533

^[1] Deze opleiding heette voorheen: Pedagogisch Educatief Medewerker

⁵ Van de genoemde 68 studenten ad Pastoraal werk zijn er 51 ook ingeschreven bij de opleiding Theologie (ba, deeltijd). Deze 51 studenten zijn niet meegeteld bij 89 studenten die bij de opleiding Theologie (ba, deeltijd) vermeld staan.

8. Rapportage experiment Vraagfinanciering Onderwijs

De CHE deed tot in 2019 met twee opleidingen mee aan het experiment Vraagfinanciering Hoger Onderwijs: Social Work (ba, dual) en Ondernemend in de zorg (Ad, deeltijd). In 2019 heeft de minister van OC&W besloten om het experiment Vraagfinanciering per 01-09-2019 te beëindigen. Vanaf die datum kunnen er geen studenten meer instromen voor de opleidingen die vanuit dit experiment zijn opgezet. Reeds ingeschreven studenten kunnen hun studie voortzetten.

3a. de instroom van studenten met collegegeldverlaging:	Start VF 2020-2021 (01-09-2020), instroom: 0 studenten. Experiment VF is beëindigd per 01-09-2019.
3b. de gemiddelde verblijfsduur van studenten met collegegeldverlaging:	Twee studenten zijn gestopt per 31-08-2020 (met diploma) en hebben twee studiejaren deelgenomen aan VF.
3c. de hoogte van het gevraagde collegegeld en van andere eigen bijdrage t.b.v. het aanbieden van modules:	Collegegeld: € 1.041,00 per voucher/module Andere bijdragen (aan de CHE): geen.
3d. de hoogte van het gevraagde instellingscollegegeld voor studenten die aan de toegelaten opleiding studeren zonder collegegeldverlaging:	Niet van toepassing.
3e. het aantal vouchers per student:	4 vouchers; max. 2 vouchers per jaar per student.
3f. de tijdstippen waarop studenten een beroep hebben gedaan op collegegeldverlaging:	Tijdstip van afgeven machtiging betalen collegegeld aan CHE: 03-04-2020
3g. het aantal studenten met collegegeldverlaging die opleiding met een diploma heeft afgesloten:	2 studenten in 2020 (31-08-2020). Experiment Vraagfinanciering is gestart met ingang van 01-09-2018.
3h. het aantal studenten met collegegeldverlaging dat het totale aantal studiepunten behorend bij de vouchers heeft behaald.	2 studenten hebben in 2020 de studiepunten behaald van de laatste voucher.

Bijlage 1: Reflectie Hogeschoolraad op SVM CHE 2020

Betrokkenheid Hogeschoolraad plan Studievoorschotmiddelen

Bij het opstellen van het oorspronkelijke plan is de HR bij de start van het proces verzocht aan te geven welke prioriteiten hij wil stellen. Vooral de SHR heeft veel energie gestoken om ideeën op te halen onder studenten, wat vinden zij belangrijk? Deze input is goed meegenomen. De hogeschoolraad is tevens te spreken over de samenwerking met het bestuur van de CHE en het programmateam. De raad heeft in het programmateam een vertegenwoordiger en daarnaast zijn verschillende studenten en medewerkers uit de raad betrokken bij de projecten.

Betrokkenheid medezeggenschap bij monitoring en wijziging van het plan

De raad te spreken over de wijze van verslaglegging van de SVM-projecten in de T-rapportages en de begroting. Een visitatiepanel van de NVAO heeft op 11 februari 2021 het vernieuwde plan voor de inzet van de SVM beoordeeld en daar (aan het einde van de visitatie) positief over geoordeeld. Dat doet uiteraard de raad goed. Over het algemeen liggen de projecten redelijk op schema. De raad deelt de zorgen van het bestuur dat er wat te weinig bemensing is, zeker in project 8. Uiteraard houdt de raad de vinger aan de pols. Dit doet hij o.a. door tweewekelijks een informeel overleg tussen de SVM commissie en de programmamanager. Daarnaast komt de projectleider van elk project minimaal 1x per jaar langs in een SHR vergadering om de studenten bij te praten over de voortgang. Formeel bewaakt de raad de voortgang van de projecten via de T-rapportages en de begroting. Daarnaast moet een project in geval van scope-wijziging opnieuw langs de HR voor instemming.

De raad is erg te spreken over de versnelde wijze waarop project 9 van start is gegaan en de wijze waarop de raad betrokken is in dit proces. Door de coronacrisis moesten docenten online gaan lesgeven en hierdoor vond dit project sneller doorgang. Dit is een mooi voorbeeld hoe studenten in de praktijk de resultaten van de SVM projecten merken.

Deel 2: Jaarrekening 2020

Christelijke Hogeschool Ede

Jaarrekening 2020

Inhoudsopgave

A	Jaarrekening	
A1	Balans per 31 december 2020, vergelijkende cijfers per 31 december 2019	2
A2	Staat van baten en lasten jaar 2020, vergelijkende cijfers jaar 2019	3
A3	Kasstroomoverzicht jaar 2020, vergelijkende cijfers jaar 2019	4
A4	Grondslagen	5
A5	Grondslagen voor waardering van activa en passiva	7
A6	Grondslagen voor de bepaling van het resultaat en het kasstroomoverzicht	9
A7	Toelichting op de onderscheiden posten van de balans	10
A8	Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	19
A9	Toelichting op de exploitatierekening	20
A10	WNT-verantwoording 2020 CHE	24
A11	Gebeurtenissen na balansdatum	27
A12	Ondertekening van de jaarrekening	28
B	Overige gegevens	
B1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	29
B2	Statutaire regeling resultaatbestemming	33
C	Bijlagen	
C1	Gegevens van de rechtspersoon	34
C2	Overzicht resultaat CHE voor Professionals per afdeling	35

A Jaarrekening

A1 Balans per 31 december 2020, vergelijkende cijfers per 31 december 2019

Na bestemming van het resultaat

1	Activa	31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
	Vaste activa		
1.1.2	Materiële vaste activa	22.210	23.102
	Totaal vaste activa	<u>22.210</u>	<u>23.102</u>
	Vlottende activa		
1.2.2	Vorderingen	1.007	1.100
1.2.4	Liquide middelen	11.805	8.720
	Totaal vlottende activa	<u>12.812</u>	<u>9.820</u>
	Totaal activa	<u><u>35.022</u></u>	<u><u>32.922</u></u>
2	Passiva		
		31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
	Eigen vermogen		
2.1	Eigen vermogen	<u>11.484</u>	<u>10.132</u>
		11.484	10.132
2.2	Voorzieningen	3.576	3.294
2.3	Langlopende schulden	9.100	9.750
2.4	Kortlopende schulden	10.862	9.746
	Totaal passiva	<u><u>35.022</u></u>	<u><u>32.922</u></u>

A2 Staat van baten en lasten jaar 2020, vergelijkende cijfers jaar 2019

	Resultaat 2020 <i>x € 1.000</i>	Begroting 2020 <i>x € 1.000</i>	Resultaat 2019 <i>x € 1.000</i>
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	29.882	28.626	28.478
3.2 Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	184	0	0
	<u>-184.195</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
3.3 College-, cursus-, les- en examengelden	8.524	8.457	7.526
3.4 Baten werk in opdracht van derden	2.213	2.058	2.702
3.5 Overige baten	1.172	1.962	1.423
	<u>41.975</u>	<u>41.103</u>	<u>40.129</u>
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	33.002	32.745	31.248
4.2 Afschrijvingen	2.168	2.175	2.344
4.3 Huisvestingslasten	1.307	1.287	1.224
4.4 Overige lasten	3.877	4.218	4.113
	<u>40.354</u>	<u>40.425</u>	<u>38.929</u>
Saldo Baten en Lasten	<u>1.621</u>	<u>678</u>	<u>1.200</u>
6 Financiële baten en lasten	-268	-268	-283
Nettoresultaat	<u>1.353</u>	<u>410</u>	<u>917</u>

A3 Kasstroomoverzicht jaar 2020, vergelijkende cijfers jaar 2019

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	1.621	1.200
<i>Aanpassing voor:</i>		
Afschrijvingen	2.168	2.344
Mutaties voorzieningen	281	28
<i>Verandering in vlottende middelen:</i>		
Vorderingen	92	-34
Kortlopende schulden (inclusief mutatie niet betaalde investeringen)	1.050	289
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>5.212</u>	<u>3.827</u>
Ontvangen interest	-	1
Betaalde interest	<u>-268</u>	<u>-284</u>
	-268	-283
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	4.944	3.544
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	<u>-1.210</u>	<u>-915</u>
Totaal Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.210	-915
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing lening Staat der Nederlanden	-650	-650
Afname Overige langlopende schulden	-	-
Totaal Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>-650</u>	<u>-650</u>
Mutatie liquide middelen	<u>3.084</u>	<u>1.979</u>
Beginstand liquide middelen	8.720	6.741
Mutatie liquide middelen	<u>3.084</u>	<u>1.979</u>
Eindstand liquide middelen	<u>11.804</u>	<u>8.720</u>

A4 Grondslagen

Algemeen

De activiteiten van de Stichting voor Christelijk Hoger Beroepsonderwijs op gereformeerde grondslag bestaan uit het uitvoeren van onderwijs en onderzoek binnen het hoger beroepsonderwijs. Daarnaast worden post-HBO opleidingen verzorgd en worden trainingen, studiedagen, coaching & supervisie verzorgd voor professionals uit het werkveld van de stichting.

De rapporteringsvaluta is Euro. De jaarrekening wordt in duizendtallen gepresenteerd, zoals ook uit de toelichtingen blijkt. De jaarrekening is opgemaakt op 12 mei 2021.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Het verslagjaar is gelijk aan het kalenderjaar. De jaarrekening is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit. De verwachting is dat het Corona virus hier geen impact op heeft.

Financiële instrumenten

De stichting handelt niet in financiële derivaten en heeft gedragslijnen, vastgelegd in het treasury statuut dat opgesteld is in overeenstemming met de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016, om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij te beperken.

Krediet- en renterisico

Het kredietrisico van de stichting is minimaal. Oninbaar geachte vorderingen worden in een voorziening dubieuze debiteur in aftrek genomen op de debiteurenpositie in de balans per ultimo van het verslagjaar.

Reële waarde

De reële waarde van de in de vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden verantwoorde financiële instrumenten benadert de boekwaarde ervan.

Oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde saldi van activa en verplichtingen, er van baten en lasten. De daadwerkelijk uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode dat de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden voor zover de herziening daarop betrekking heeft.

Vergelijkende cijfers

Ter vergelijking zijn de gegevens van het boekjaar 2019 opgenomen.

Penta Nova

In het samenwerkingsverband Penta Nova werken zeven hogescholen samen met het doel te voorzien in de maatschappelijke vraag naar professionalisering van schoolleiders, uitgaande van een richtinggevend opleidings- en onderzoeksprogramma. Er is geen sprake van juridische zelfstandigheid. De Marnix Academie treedt op als penvoerder van de samenwerking. De CHE beschouwt de samenwerking als een joint venture waarbij de samenwerking plaatsvindt door het gezamenlijk uitvoeren van activiteiten gebruik makend van bepaalde activa van de deelnemers in de joint venture, waarbij iedere deelnemer zelf de uitsluitende zeggenschap over (en veelal ook het eigendom van) die activa houdt.

Conform RJ 215.205 dienen de gebruikte activa volledig te worden opgenomen in de jaarrekening van de deelnemer die de zeggenschap over die activa heeft, evenals de door die deelnemer zelf aangegane verplichtingen, de zelf gemaakte kosten en het aandeel in het resultaat op verkopen en/of dienstverlening door de joint venture.

Master Leren en Innoveren

Gezamenlijk met Driestar hogeschool en Viaa in Zwolle biedt de CHE de master leren en innoveren aan. Driestar is penvoerder voor de uitvoering van de master. Er is geen sprake van juridische zelfstandigheid van de samenwerking. Na afloop van elk cursusjaar vindt afrekening plaats van de baten en lasten van de master en deelt elke hogeschool voor 1/3e deel in het resultaat. Per balansdatum wordt in de jaarrekening 2020 van de CHE een vordering c.q. schuld opgenomen voor het aandeel van de CHE in het nog niet uitgekeerde resultaat van voorgaande cursusjaren, vermeerderd met een inschatting van het resultaat in de eerste 4 maanden van het lopende cursusjaar per balansdatum.

A5 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Salderingen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien er voor zover:

- Een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden volgens de lineaire methode berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Terreinen in eigen bezit worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en worden niet afgeschreven.

In de kostprijs worden de kosten van groot onderhoud opgenomen, zodra deze kosten zich voordoen en aan de activeringscriteria is voldaan. De boekwaarde van de te vervangen bestanddelen wordt dan als gedesinvesteerd beschouwd en ineens ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. Alle overige onderhoudskosten worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Binnen de materiële vaste activa worden de volgende groepen onderscheiden :

Activasoort	Afschrijvingstermijn (jaren)
Gebouwen	25, 27, 28 of 30
Terreininrichting	5, 10 of 15
Installaties	4, 5, 8, 10, 15 of 20
Verbouwingen :	
- Kleine verbouwingen	5 of 8
- Grote verbouwingen	10, 15, 20 of 30
Inrichting ruimtes	8, 10 of 15
Klein inventaris	4 of 5
Audio- en visuele apparatuur	4 of 5
Computersystemen, PC's en servers	4
Tablets	3
Smartphones	2
Bedrijfsauto's	4

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de stichting worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve en bestemmingreserves. Bestemmingreserves zijn middelen waaraan door het College van Bestuur een specifieke bestemming is toegekend.

Het eigen vermogen is gesplitst naar publieke en private middelen. In de toelichting op het eigen vermogen zijn de afzonderlijke reserves toegelicht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op de balansdatum als waarschijnlijk of vaststaand bestaan en waarvan de afwikkeling leidt tot een uitstroom van middelen. Voorzieningen worden tevens gevormd voor verplichtingen waarvan het tijdstip van afwikkeling onzeker is. Een voorziening wordt alleen gevormd als de omvang betrouwbaar in te schatten is. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Het aflossingsbedrag voor het komende jaar is - indien van toepassing - verantwoord onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

A6 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat en het kasstroomoverzicht

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Pensioenvoorziening

De stichting heeft een pensioenregeling, welke te classificeren is als een toegezegd-pensioenregeling. Onder een toegezegd-pensioenregeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waarvan de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren.

De stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het ABP verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdragerregeling. In geval van een tekort bij het ABP heeft de stichting geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaar einde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

De beleidsdekkingsgraad per ultimo boekjaar van ABP bedraagt 93,2% (bron: www.abp.nl).

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Ontvangen en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

A7 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1 Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	1.1.2.1	1.1.2.2	1.1.2.3	1.1.2.4	1.1.2.5	
	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Wagenpark	In uitv. en vooruitbet.	Totaal
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari 2020:						
Aanschafwaarde	30.612	3.318	6.260	42	84	40.316
Cumulatieve afschrijvingen	13.806	184	3.193	31	0	17.214
Boekwaarde	16.806	3.134	3.067	11	84	23.102
Verloop gedurende de periode :						
Investerings	421	73	431	0	351	1.276
Desinvesteringen: aanschafwaarde	-248	-54	-1.493	0	0	-1.795
Afschrijvingen	-1.440	-21	-707	0	0	-2.168
Desinvesteringen: cumulatieve afschrijvingen	248	54	1.493	0	0	1.795
Overige mutaties	84	0	0	0	-84	0
Mutatie gedurende de periode	-935	52	-276	0	267	-892
Stand per 31 december 2020:						
Aanschafwaarde	30.869	3.337	5.198	42	351	39.797
Cumulatieve afschrijvingen	14.998	151	2.407	31	0	17.587
Boekwaarde	15.871	3.186	2.791	11	351	22.210

Specificatie investeringen

	Investe- ringen 2020 x € 1.000	Begroting 2020 x € 1.000
<u>Gebouwen en terreinen</u>		
Verbouwingen en installaties	421	495
Terreinen	73	40
	494	535
<u>Inventaris en apparatuur</u>		
Inventaris en apparatuur	431	465
	431	465
<u>Wagenpark</u>		
Wagenpark	0	0
	0	0
<u>In uitvoering en vooruitbetaald</u>		
In uitvoering en vooruitbetaald	351	
	351	
	1.276	1.000

Er is gedurende 2020 voor € 276.000 meer geïnvesteerd dan begroot. Er is met name extra geïnvesteerd in AVM-oplossingen voor hybride onderwijs en in het vierde kwartaal van 2020 is begonnen met het vervangen van de brandmeld- en inbraakmeldinstallatie.

De gebouwen en terreinen van de CHE dienen als zekerheid voor de hypothecaire geldlening die is afgesloten bij de Staat der Nederlanden. Er is op de vermelde materiële vaste activa geen sprake van eigendomsbeperkingen.

1.2.a OZB en verzekerde waarde gebouwen en terreinen

	<u>Bedrag</u> <u>x € 1.000</u>	Peildatum	<u>Bedrag</u> <u>x € 1.000</u>	Peildatum
1.2.a.1 <u>OZB-waarde gebouwen en terreinen</u>				
Gebouwen en terreinen	24.815	1-1-2020	25.050	1-1-2019
Totaal	<u>24.815</u>		<u>25.050</u>	

1.2.a.2 Verzekerde waarde gebouwen en terreinen

Verzekerde waarde gebouwen en terreinen	<u>35.315</u>	1-1-2019	<u>34.700</u>	1-1-2018
---	---------------	----------	---------------	----------

*Waarde per 1-1-2019 is de meest actuele waarde.

	31-12-2020 x € 1.000	31-12-2019 x € 1.000
1.2.2 Vorderingen		
1.2.2.1 Debiteuren	196	173
1.2.2.2 Vorderingen op OCW	0	0
1.2.2.6 Vorderingen op personeel	18	15
1.2.2.7 Vorderingen studenten, deelnemers en cursisten	42	41
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	461	419
1.2.2.15 Overige overlopende activa	290	452
	<u>1.007</u>	<u>1.100</u>

Toelichting Vorderingen

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar en daarmee een kortlopend karakter.

1.2.2.1 Debiteuren

Het openstaand saldo debiteuren is ultimo verslagjaar licht gestegen met 13% ten opzichte van vorig verslagjaar.

1.2.2.2 Vorderingen op OCW

Geen openstaande vorderingen.

1.2.2.7 Studenten

De vordering op studenten is ultimo verslagjaar licht toegenomen ten opzichte van vorig verslagjaar. Dit heeft te maken met onder andere de toename van de storting van incasso's.

1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten

De vooruitbetaalde kosten zijn € 42.000 hoger dan ultimo 2019. Er zijn in 2020 meer facturen vooruitbetaald waarvan de tegenprestatie na balansdatum zal plaatsvinden.

1.2.2.15 Overige overlopende activa

De overige overlopende activa is ultimo 2020 € 162.000 lager dan ultimo 2019. Dit wordt met name veroorzaakt door een lagere vordering op PentaNova per ultimo 2020 ad € -93.000 en een iets hogere stand op MLI ad € 21.000. Daarnaast is de post vooruitbetaald/nog te ontvangen € 85.000 lager dan ultimo 2019 vanwege een lagere correctie op overloop van verkoopfacturen.

	31-12-2020 x € 1.000	31-12-2019 x € 1.000
1.2.4 Liquide middelen		
1.2.4.1 Kasmiddelen	2	3
1.2.4.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	249	1.500
1.2.4.3 Rekening-courant-tegoed Schatkistbankieren	11.554	7.217
	<u>11.805</u>	<u>8.720</u>

Toelichting Liquide middelen1.2.4.3 Rekening-courant-tegoed Schatkistbankieren

De liquide middelen zijn ultimo 2020 € 3.085.000 hoger dan ultimo 2019. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

2 Passiva**2.1 Eigen vermogen****Gegevens 2019**

	Saldo 1-1-2019 x € 1.000	Bestemming resultaat x € 1.000	Overige mutaties x € 1.000	Saldo 31-12-2019 x € 1.000
2.1.1.1 Algemene reserve (publiek)	7.708	519	0	8.227
2.1.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	0	202	0	202
2.1.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	1.508	195	0	1.703
	<u>9.216</u>	<u>916</u>	<u>0</u>	<u>10.132</u>

Uitsplitsing bestemmingsreserver (publiek)

2.1.1.2.1 Bestemmingsreserve Studievoorschot middelen	0	202	0	202
	<u>0</u>	<u>202</u>	<u>0</u>	<u>202</u>

Uitsplitsing bestemmingsreserve (privaat)

2.1.1.3.1 Bestemmingsreserve CHE voor Professionals	1.502	187	0	1.689
2.1.1.3.2 Bestemmingsreserve Noodfonds	6	8	0	14
	<u>1.508</u>	<u>195</u>	<u>0</u>	<u>1.703</u>

Gegevens 2020

	Saldo 1-1-2020 x € 1.000	Bestemming resultaat x € 1.000	Overige mutaties x € 1.000	Saldo 31-12-2020 x € 1.000
2.1.1.1 Algemene reserve (publiek)	8.228	1.145	0	9.373
	<u>8.228</u>	<u>1.145</u>	<u>-</u>	<u>9.373</u>
2.1.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	202	150	0	352
	<u>202</u>	<u>150</u>	<u>-</u>	<u>352</u>
2.1.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	1.702	57	0	1.759
	<u>10.132</u>	<u>1.352</u>	<u>0</u>	<u>11.484</u>

Uitsplitsing bestemmingsreserve (publiek)

2.1.1.2.1 Bestemmingsreserve Studievoorschot middelen	202	150	-	352
	<u>202</u>	<u>150</u>	<u>-</u>	<u>352</u>

Uitsplitsing bestemmingsreserve (privaat)

2.1.1.3.1 Bestemmingsreserve CHE voor Professionals	1.688	58	0	1.746
2.1.1.3.2 Bestemmingsreserve Noodfonds	14	-1	0	13
	<u>1.702</u>	<u>57</u>	<u>0</u>	<u>1.759</u>

Toelichting Eigen vermogen**Algemene reserve (publiek)**

De algemene reserve omvat de vrij besteedbare bedragen uit voorgaande jaren, verkregen uit publieke middelen.

Bestemmingsreserve Studievoorschot middelen

In 2020 zijn niet alle ontvangen studievoorschotmiddelen besteed aan de daarvoor begrote en voorgenomen activiteiten. Het niet bestede deel is verantwoord in de bestemmingsreserve. Zie bestuursverslag over de besteding van de middelen.

Bestemmingsreserve CHE voor Professionals

Deze bestemmingsreserve omvat de vrij besteedbare bedragen uit voorgaande jaren, behaald met private activiteiten.

Bestemmingsreserve Noodfonds

Deze bestemmingsreserve is bestemd om voltijdstudenten die in financiële moeilijkheden verkeren en uit anderen hoofde geen aanspraak kunnen maken op toelagen uit het profileringsfonds, de mogelijkheid te bieden om te kunnen blijven studeren.

Statutaire regeling resultaatbestemming

De statuten van de CHE bevatten geen bepaling inzake bestemming van het resultaat.

Voorstel bestemming exploitatieresultaat 2020

	2020	
	<u>x € 1.000</u>	
Exploitatiesaldo		1.352
Bestemmingsreserve (publiek)		
Ten gunste van de bestemmingsreserve Studie voorschot middelen	<u>150</u>	150
Bestemmingsreserve (privaat)		
Ten gunste van de bestemmingsreserve CHE voor Professionals	58	
Ten gunste van bestemmingsreserve Noodfonds	<u>-1</u>	57
Ten gunste van de algemene reserve (publiek)		<u><u>1.145</u></u>

2.2 Voorzieningen

	Sociaal beleid, reorgani- satie en rechts- positioneel 2.2.1.1 x € 1.000	Verlof-sparen en sabbatical leave 2.2.1.2 x € 1.000	Voorziening voor jubileum- uitkeringen 2.2.1.4 x € 1.000	Werkloos- heids- bijdragen 2.2.1.5 x € 1.000	Langdurig zieken 2.2.1.6 x € 1.000	Werktijd vermin- dering senioren 2.2.1.7 x € 1.000	Totaal
Stand aan het begin van de periode							
Stand per 1 januari 2020	262	152	492	596	-	1.792	3.294
Verloop gedurende de periode							
Dotaties	4	-	-	599	28	609	1.240
Onttrekkingen	-105	-	-	-230	-	-253	-588
Vrijval	-5	-152	-169	-49	-	-	-375
Oprenting en/of verandering disconteringsvoet	-	-	5	-	-	-	5
Stand aan het einde van de periode							
Stand per 31 december 2020	156	0	328	916	28	2.148	3.576
Kortlopend deel <1 jaar	58	-	51	258	28	535	930
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	98	-	161	614	-	624	1.497
Langlopend deel >5 jaar	-	-	116	45	-	988	1.149

Toelichting voorzieningen

2.2.1.1 Sociaal beleid, reorganisatie en rechtspositioneel

De voorziening voor sociaal beleid, reorganisatie en rechtspositioneel heeft betrekking op afspraken met individuele personeelsleden die de CHE vroegtijdig verlaten. De verwachte kosten van de afwikkeling van het dienstverband - zonder tegenprestatie - zijn opgenomen in de voorziening.

De onttrekkingen in 2020 zijn het gevolg van de uitbetaling van voorziene bedragen op basis van eerder gemaakte afspraken. Het kortlopend deel van de voorziening bedraagt € 58.000. Dit bedrag bevat een schattingselement en is daarom niet onder de kortlopende schulden opgenomen. Bij de bepaling van de voorziening is rekening gehouden met de Regeling Vervroegd Uittreden van de belastingdienst.

2.2.1.2 Verlofsparen en sabbatical leave

In de cao-hbo zijn afspraken gemaakt over het toekennen van uren aan medewerkers voor duurzame inzetbaarheid. M.i.v. 1 september 2020 is deze regeling opgehouden te bestaan. Opgebouwde spaartegoeden daterend van voor 1 september 2020 worden zoveel mogelijk besteed in een periode van 3 jaar aan DI-gerelateerde doelen.

Voor zover medewerkers hebben aangegeven deze uren te willen sparen voor het opnemen van een sabbatical is voor deze uren een voorziening getroffen overeenkomstig de richtlijn die hiervoor door het ministerie van OCW is afgegeven.

2.2.1.4 Voorziening voor jubileumuitkeringen

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van het per 31 december opgebouwde recht op toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte vertrekkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Ter bepaling van de hoogte van de voorziening voor jubileumuitkeringen is gerekend met een vertrekkans van 4% per jaar. Vorig jaar is gerekend met een percentage van 3%, gezien de ontwikkelingen hebben we dit percentage licht verhoogd.

2.2.1.5 Werkloosheidsbijdragen

Deze voorziening is gevormd voor personeelsleden waarvan het contract ontbonden is dan wel niet verlengd is c.q. wordt per ultimo van het verslagjaar. De stichting is eigen risicodragers voor de uitkeringen uit hoofde van de wettelijke, boven- en nawettelijke regelingen. De bedragen zijn bepaald aan de hand van de maximale betalingsverplichting berekend conform de vigerende regelingen.

De dotatie aan de voorziening werkloosheidsbijdragen is veroorzaakt door gesloten vaststellingsovereenkomsten met medewerkers. Bij deze medewerkers is de verwachting dat zij na afloop van hun dienstverband voor een bepaalde periode en omvang een (bovenwettelijke) werkloosheidsuitkering zullen ontvangen. De onttrekkingen in 2020 zijn het gevolg van de uitbetaling van voorziene bedragen op basis van eerder gemaakte afspraken. De vrijval in 2020 is het resultaat van het eerder vinden van een nieuwe baan door ex-medewerkers dan was geschat bij het doteren aan de voorziening.

2.2.1.6 Langdurig zieken

De voorziening voor langdurig zieken wordt enerzijds gevormd voor de doorbetalingsverplichting van salaris aan arbeidsongeschikte medewerkers, van wie de arbeidsongeschiktheid naar verwachting gedurende het resterende dienstverband niet wordt opgeheven. Anderzijds wordt de voorziening gevormd voor de doorbetalingsverplichting aan medewerkers met een tijdelijk dienstverband die tijdens de eerste twee jaren van hun arbeidsongeschiktheid uit dienst treden.

2.2.1.7 Werktijdvermindering senioren

Deze voorziening wordt getroffen voor de niet-productieve, doorbetaalde uren aan medewerkers die per balansdatum gebruik maken van de cao-regeling 'werktijdvermindering senioren' én voor de verwachte niet-productieve, doorbetaalde uren aan medewerkers die in de toekomst mogelijk van de regeling gebruik zullen maken.

De wijze van opbouw van de voorziening voor medewerkers die er in de toekomst mogelijk gebruik van zullen maken vindt als volgt plaats. De voorziening wordt opgebouwd voor personen ouder dan 56 jaar met een opbouw van 20% per jaar tot 100% op 60-jarige leeftijd. Daarbij gaan we uit van een gemiddelde duur van 4,7 jaar. Uit ervaringscijfers van januari 2016 t/m december 2020 blijkt namelijk dat medewerkers bij de CHE gemiddeld genomen op 60-jarige leeftijd starten met de regeling en dat de gemiddelde duur 4,7 jaar is (maximum is 5 jaar).

De totale omvang van de voorziening wordt vervolgens bepaald door het totaal van de berekende bedragen per medewerker te vermenigvuldigen met een kans van 42% (ultimo 2020) dat de medewerkers daadwerkelijk deel gaan nemen aan deze regeling. Deze kans is ook gebaseerd op ervaringscijfers van januari 2016 t/m december 2020. Bij de berekening wordt verder uitgegaan van een vertrek kans van 1% bij deze groep mensen, een salarisverhoging van gemiddeld 2% per jaar en een disconteringsvoet van 0,0.

Uit een sensitiviteitsanalyse blijkt het volgende:

- o Als de kans met 10% punt stijgt - van 42% naar 52% - neemt de voorziening per ultimo 2019 met € 255.000 toe.
- o Als bij gelijke kans - 42% - de duur van de uitkering niet 4,7 maar 5 jaar wordt - de maximum termijn - dan stijgt de voorziening met € 68.500,-

De dotatie in 2020 heeft een tweetal oorzaken. Enerzijds hebben medewerkers in 2020 aangegeven van de regeling uit de cao gebruik te willen maken. De daarbij behorende last voor de hele looptijd van de regeling is in één keer in de voorziening opgenomen. Anderzijds hebben we in 2020 de hoogte van de voorziening aangepast vanwege een wijziging in de CAO op de salarissen. De onttrekkingen zijn het gevolg van betaalde salariskosten aan medewerkers die in 2019 gebruik maakten van de regeling.

Gehanteerde disconteringsvoeten

De gehanteerde disconteringsvoeten zijn afhankelijk van de looptijd van de voorziene verplichtingen en als volgt bepaald:

Voorziening	Disconteringsvoet	
	2020	2019 Grondslag (rentestand ultimo boekjaar)
<i>Sociaal beleid, reorganisatie, rechtepositioneel</i>	0,00%	0,01% 10-jaars depositorente schatkistbankieren
<i>Verlofsparen en sabbatical leave</i>	0,00%	0,00% 5-jaars depositorente schatkistbankieren
<i>Verplichtingen voor jubileumuitkeringen</i>	0,00%	0,33% Gemiddelde 10, 25- en 30-jaars depositorente schatkistbankieren
<i>Werkloosheidsbijdragen</i>	0,00%	0,01% 10-jaars depositorente schatkistbankieren
<i>Langdurig zieken</i>	0,00%	0,00% 2-jaars depositorente schatkistbankieren
<i>Werktijdvermindering senioren</i>	0,00%	0,00% 5-jaars depositorente schatkistbankieren

2.3 Langlopende schulden

	Saldo 01-01-20 x € 1.000	Aangegane leningen x € 1.000	Aflossingen x € 1.000	Saldo 31-12-20 x € 1.000	Looptijd > 1 jaar <= 5 jaar x € 1.000	Looptijd langer dan 5 jaar x € 1.000	Rente- voet %
2.3.5 Ministerie van financiën	9.750	0	650	9.100	2.600	6.500	2,58
Totaal	9.750	0	650	9.100	2.600	6.500	

Toelichting Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden is een bedrag van € 6.500.000 (2019: € 7.150.000) opgenomen met een resterende looptijd langer dan vijf jaar.

2.3.5 Ministerie van financiën

In december 2013 is een financieringsovereenkomst getekend met het Ministerie van financiën met een hoofdsom van € 13 miljoen, af te lossen in 20 jaarlijkse termijnen vanaf december 2016. Het rentepercentage is 2,58% over gehele looptijd. Voor de lening is als zekerheid gesteld de verhypothekering van alle onroerende zaken.

Bij het afsluiten van de lening was de reële waarde gelijk aan de nominale waarde.

De reële waarde van de langlopende schuld per balansdatum is geschat op € 11.923.000. Deze schatting is bepaald door de contante waarde van de lening te berekenen aan de hand van een geschatte rendementscurve, passend bij de looptijd van het geldende contract, aan het einde van het jaar. De reële waarde is hoger doordat de lening een vaste rentestructuur heeft waarbij de huidige marktrente lager is dan de contractueel afgesproken rente.

	31-12-2020 x € 1.000	31-12-2019 x € 1.000
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.5 Schulden aan Ministerie van financiën	650	650
2.4.8 Crediteuren	485	521
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.525	1.329
2.4.10 Pensioenen	2	412
2.4.12 Overige kortlopende schulden	749	524
2.4.13 Vooruitontvangen college-, cursus-, les- en examengelden	5.050	4.359
2.4.14 Vooruitontvangen subsidies OCW	289	350
2.4.16a Vooruitontvangen subsidies NWO	77	40
2.4.16b Vooruitontvangen bedragen overig	211	103
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	1.316	1.324
2.4.18 Te betalen interest	0	0
2.4.19 Overige overlopende passiva	508	134
	10.862	9.746

Toelichting kortlopende schulden

De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar en hebben daarmee een kortlopend karakter.

De stijging van de vooruitontvangen collegegelden heeft met name te maken met de stijging van het aantal studenten in het cursusjaar 2020/2021.

Model E

Model E is niet in de jaarrekening opgenomen omdat er geen verbonden partijen zijn die in model E opgenomen zouden moeten worden.

Model GG1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Volg-nummer	Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Prestatie afgerond?
1	Lerarenbeurzen 2019-2020	1006208	23-7-2019	Ja
2	Lerarenbeurzen 2020-2021	1090585	23-7-2020	Nee
3	Doorstroom MBO-HBO vervolg	DHBO19032	30-10-2018	Ja
4	Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2018-2019	934768	20-11-2018	Ja
5	Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2019-2020	1013131	20-11-2019	Nee
6	Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen 2020-2021	1095192	20-11-2020	Nee

G2A Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend (Bedragen * € 1)G2B Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend (Bedragen * € 1)

A8 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Kredietfaciliteit liquide middelen

Met de Staat der Nederlanden is overeengekomen dat een roodstand op de rekening-courant mogelijk is tot een bedrag van circa € 3 miljoen. Hiervoor is als zekerheid gesteld de verpanding van alle onroerende zaken.

Meerjarige contracten

Eind 2020 heeft de CHE meerjarige contracten lopen inzake Warmte en Koude opslag, Schoonmaakdiensten, Studentinformatiesysteem, Arbodienstverlening, Reproapparatuur, HRM-Software, Onderwijssoftware, Leaseauto's, Sanitaire voorzieningen, huur contracten, onderhoud gebouw en softwarelicenties. De totale toekomstige waarde van deze contracten bedraagt € 3.054.000. Indien er sprake is van een mantelovereenkomst waarbij geen afnameverplichting geldt, zijn er ook geen bedragen opgenomen in de waarde. De expiratedatum van de contracten varieert van 31 mei 2021 t/m 31 december 2030.

Specificatie niet in de balans opgenomen verplichtingen

Volg-nummer Omschrijving	Bedrag boekjaar	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1-5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Bedrag totaal
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
1 Warmte en Koude opslag	80	60	240	300	600
2 Schoonmaakdiensten	297	297	1.188	248	1.733
3 Student informatiesysteem	47	47	-	-	47
4 Arbodienstverlening	35	35	-	-	35
5 Reproapparatuur	27	5	-	-	5
6 HRM-software	68	40	80	-	120
7 Onderwijssoftware	79	87	168	-	255
8 Leaseauto's	11	23	81	-	104
9 Sanitaire voorzieningen	48	47	51	-	98
10 Huur contracten	67	32	-	-	32
11 Service & onderhoud tech. gebouw instal.	10	5	15	1	21
12 Licenties	-	37	-	-	37
	769	715	1.823	549	3.087

Warmte en Koude opslag (WKO)

In 2014 is er een contract afgesloten voor de betaling van het vastrecht en het gebruik van de WKO installatie. De totale contractwaarde bedraagt hiervan € 2.775.000. De betaling van het vastrecht ad € 899.000 is bij ingebruikname in 2015 opgenomen op de balans onder de materiële vaste activa en wordt in 15 jaar afgeschreven. Het restant van de contractwaarde betreft het gebruik van de WKO installatie voor de gehele gebruiksduur.

Gevestigde zakelijke zekerheden ten behoeve van niet in de balans opgenomen verplichtingen

Het juridisch eigendom van de Warmte en Koude opslag is voorbehouden aan Engie en gaat op de einddatum van het contract over op de CHE.

A9 Toelichting op de exploitatierekening

Analyse werkelijk ten opzichte van begroot 2020

Het exploitatieresultaat in 2020 bedraagt € 1.232.000 en is daarmee € 822.000 hoger dan het begrote resultaat van € 410.000. Hieronder geven wij een nadere toelichting op de verschillen tussen werkelijk en begroot.

Baten

Rijksbijdrage

De rijksbijdrage is € 1.256.000 hoger dan begroot voor 2020. In de begrote rijksbijdrage voor 2020 was geen rekening gehouden met loon- en prijscompensatie. Deze toevoeging bedroeg € 973.000. De resterende afwijking van € 283.000 komt voor rekening van aanvullende opbrengsten ten behoeve van subsidieregelingen, zoals Regiodeal Spoor 1 en 2 alsmede Werkplaats Sociaal Domein.

College-, cursus-, les- en examengelden

De opbrengst uit collegegelden is € 67.000 hoger dan begroot, vanwege de hogere studentaantallen dan begroot.

Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)

De baten werk i.o.v. derden zijn € 155.000 hoger dan begroot. Niettemin is het resultaat voor deze private activiteiten beter dan begroot, door te sturen op resultaat in plaats van alleen vergroting van de baten.

Overige baten

De overige baten zijn € 790.000 lager dan begroot. Dit komt met name door corona, waardoor er minder verhuur heeft plaats gevonden, er minder studenten van andere hogescholen zijn ingestroomd, etc.

Lasten

Personeelslasten

De personeelslasten vormen 78,9% van de totale baten (begroot 79,7%). De personeelslasten zijn € 378.000 hoger dan begroot. Naast hogere kosten inzake CAO-aanpassing en eenmalige uitkering, zorgt de aanzienlijk toename in voorzieningen voor de mutatie. Eenmalige extra (onvoorziene) kosten zijn de kosten t.b.v. werving van het nieuwe CvB-lid, dhr. J. Hol. Aan de andere kant hebben we fors lagere kosten, hoofdzakelijk veroorzaakt door corona t.b.v. externe inhuur, alsmede fors hogere baten dan begroot. Derhalve is de mutatie vrijwel gelijk gebleven.

Afschrijvingen

De afschrijvingen waren lager dan begroot vanwege het uitstellen en (soms) niet realiseren van geplande investeringen. Uitstel van investeringen heeft plaats gevonden in 2020, deels vanwege corona, deels omdat besloten is een nieuw duurzaam meerjaren-onderhoudsplan te ontwikkelen.

Huisvestingslasten

De huisvestingskosten waren hoger dan begroot door hogere huurlasten OG als gevolg van corona (meer ruimte nodig), hogere kosten voor GWL alsmede hogere lasten t.b.v. schoonmaak gebouwen.

Overige lasten

De overige lasten zijn € 341.000 lager dan begroot. Met name wegens corona zijn de reis- en verblijfskosten fors gedaald, alsmede de kosten voor schoolevenementen en kosten voor internationalisering.

Financiële baten en lasten

Het saldo van de financiële baten en lasten betreft de verschuldigde rente op de lening met een oorspronkelijke hoofdsom van € 13 mln. bij het Rijk. Op de lening is een rentepercentage ontvangen van 2,58%. De rentebaten zijn nihil.

3	Baten		
		2020	2019
		x € 1.000	x € 1.000
3.1	Rijksbijdragen		
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	29.599	28.058
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	283	420
		<u>29.882</u>	<u>28.478</u>
	<u>Uitsplitsing overige subsidies OCW</u>		
3.1.2.1.1	Geormerkte subsidies OCW	90	166
3.1.2.1.2	Niet-geormerkte subsidies OCW	193	254
		<u>283</u>	<u>420</u>
3.2	Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden		
3.2.2.3	Overige overheden	184	0
		<u>0</u>	
		<u>184.195</u>	
		<u>184</u>	<u>0</u>
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden		
3.3.3	Collegegelden sector HBO	8.524	7.526
		<u>8.337.850</u>	<u>7.525.898</u>
		<u>186.530</u>	<u>0</u>
		<u>8.524</u>	<u>7.526</u>
3.4	Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)		
3.4.1	Contractonderwijs	1.877	2.371
3.4.2	Contractonderzoek (HO)	0	0
3.4.2.3	NWO	263	269
		<u>263.120,96</u>	<u>268.580</u>
3.4.2.5	Overige non-profit organisaties	73	62
		<u>0</u>	<u>62.134</u>
		<u>72.822,61</u>	
		<u>2.213</u>	<u>2.702</u>
3.5	Overige baten		
3.5.1	Opbrengst verhuur	79	168
3.5.2	Detachering personeel	57	100
3.5.7	Studentenbijdragen (HO)	94	227
3.5.10.1	Beurzen en subsidies vanuit overige non-profit organisaties	43	16
3.5.10.2	Overige	899	912
		<u>1.172</u>	<u>1.423</u>
4	Lasten		
4.1	Personeelslasten		
4.1.1	Lonen en salarissen	30.583	29.451
4.1.2	Overige personele lasten	2.596	2.001
4.1.3	Ontvangen vergoedingen	-177	-204
		<u>33.002</u>	<u>31.248</u>
	<u>Uitsplitsing personeelslasten</u>		
	<u>Lonen en salarissen</u>		
4.1.1.1	Lonen en salarissen	23.793	22.925
4.1.1.2	Sociale lasten	3.025	2.893
4.1.1.5	Pensioenlasten	3.765	3.633
		<u>30.583</u>	<u>29.451</u>
	<u>Overige personele lasten</u>		
4.1.2.1	Dotaties, vrijvallen en rentemutaties personele voorzieningen	870	775
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	1.435	1.287
4.1.2.3	Overig	291	-61
		<u>2.596</u>	<u>2.001</u>

		2020	2019
		<i>fte</i>	<i>fte</i>
4.1.a	Gemiddelde FTE's over verslagjaar		
	Personeel in loondienst	369,3	362,8
	College van Bestuur	1,7	2,0
		<u>371,0</u>	<u>364,8</u>
		2020	2019
		<i>x € 1.000</i>	<i>x € 1.000</i>
4.2	Afschrijvingen		
4.2.2	Materiële vaste activa		
4.2.2.1	Gebouwen en terreinen	1.461	1.479
4.2.2.2	Wagenpark	0	0
4.2.2.3	Inventaris en apparatuur	707	865
		<u>2.168</u>	<u>2.344</u>
4.3	Huisvestingslasten		
4.3.1	Huur	132	98
		99.014	60.340
		15.549	14.602
		16.997	22.586
4.3.2	Verzekeringen	36	29
		35.796	29.252
4.3.3	Onderhoudskosten	354	282
		211.186	176.894
		142.890	104.512
4.3.4	Energie en water	237	229
		51.187	43.222
		89.375	90.614
		96.883	95.359
4.3.5	Schoonmaakkosten	401	419
		344.161	360.433
		56.580	58.404
4.3.6	Heffingen	131	130
		131.538	130.380
		0	0
4.3.8	Overige huisvestingslasten	16	37
		15.810	37.094
		<u>1.307</u>	<u>1.224</u>
4.4	Overige lasten		
4.4.1	Administratie en beheer	1.458	1.366
4.4.2	Inventaris en apparatuur	273	262
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	83	113
4.4.5.1	Reis- en verblijfkosten	106	152
4.4.5.2	Studentenvoorzieningen	572	452
4.4.5.3	Internationalisering	37	123
4.4.5.4	Public Relations	760	662
4.4.5.5	Restauratieve voorzieningen	210	343
4.4.5.6	Extern advies	291	459
4.4.5.8	Schoolevenementen	87	181
		<u>3.877</u>	<u>4.113</u>

	2020 <i>x € 1.000</i>	2019 <i>x € 1.000</i>
Toelichting kosten Administratie en beheer		
<u>Accountantskosten</u>		
De accountantskosten kunnen als volgt worden gesplitst:		
Controle van de jaarrekening (incl. bekostigingscontrole)	52	80 **
Overige controle opdrachten	0	0
Fiscale adviezen	0	0
Overige advies opdrachten	0	0
	<u>52</u>	<u>80</u>

Bovenstaande honoraria voor controle van de jaarrekening is gebaseerd op een beste inschatting bij het opmaken van de jaarrekening van het totale honorarium van de accountant voor het uitvoeren van de controle van de jaarrekening over het boekjaar 2020 (resp. 2019).

	2020 <i>x € 1.000</i>	2019 <i>x € 1.000</i>
6 Financiële baten en lasten		
6.1 Rentebaten	0	1
6.2 Rentelasten (-/-)	268	284
	<u>-268</u>	<u>-283</u>

A10 WNT-verantwoording 2020 CHE

De WNT is van toepassing op CHE. Het voor CHE toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 170.000 (bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse E, complexiteitspunten per criterium: baten 6 punten, bekostigde eenheden 3 punten, sector 5 punten).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	De heer J. Hol	De heer P.I.W. Oudenaarden	De heer H.J. van Wijnen
<u>Functiegegevens</u>			
Aanvang en einde functievervulling in 2020	Voorzitter College van bestuur 17/8-31/12	Lid College van Bestuur 1/1-31/12	Voorzitter College van bestuur 1/1-30/04
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
<u>Bezoldiging</u>			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	55.364	136.575	49.206
Beloningen betaalbaar op termijn	7.806	20.259	6.996
<i>Subtotaal</i>	<u>63.170</u>	<u>156.834</u>	<u>56.202</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	63.634	170.000	56.202
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0
Totale bezoldiging	<u>63.170</u>	<u>156.834</u>	<u>56.202</u>
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

Bedragen x € 1	De heer P.I.W. Oudenaarden	De heer H.J. van Wijnen
<u>Functiegegevens</u>		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	Lid College van Bestuur 1/1-31/12	Voorzitter College van bestuur 1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
<u>Bezoldiging</u>		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.267	143.616
Beloningen betaalbaar op termijn	19.544	20.384
<i>Subtotaal</i>	<u>144.811</u>	<u>164.000</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	164.000	164.000
Totale bezoldiging	<u>144.811</u>	<u>164.000</u>

Regeling declaraties en bestuurskosten CvB-leden bekostigde Nederlandse hogescholen

Onderdeel van de totale bezoldiging is de bijtelling vanwege het ter beschikking stellen van een lease-auto. Met de CvB leden zijn in de arbeidsovereenkomst afspraken gemaakt over de maximum cataloguswaarde van de te kiezen auto. Er zijn geen afspraken gemaakt over het type auto.

Bedragen x € 1

De heer J. Hol	De heer P.I.W. Oudenaarden	De heer H.J. van Wijnen
Voorzitter College van bestuur	Lid College van Bestuur	Voorzitter College van bestuur
60.000	39.000	45.000

Functiegegevens

De afgesproken maximum cataloguswaarde bedraagt:

Uitmo 2020 beschikten de CvB leden over de volgende lease-auto's:

Merk	Kia	Peugeot	N.v.t.
Type	Niro 5d	308SW	N.v.t.
Werkelijke cataloguswaarde	47.765	29.930	N.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12

De CHE had in 2020 geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	De heer P.J. Aalbersberg	Mevrouw J.C. van Eijk- Graveland	De heer R. Bisschop	De heer H.A. Dijkstra	Mevrouw M. van den Berg
	Voorzitter Raad van toezicht	Lid Raad van toezicht	Lid Raad van toezicht	Lid Raad van toezicht	Lid Raad van toezicht
	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
<u>Functiegegevens</u>					
Aanvang en einde functievervulling in 2020					
<u>Bezoldiging</u>					
Totale bezoldiging	13.350	8.975	8.900	9.004	8.979
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.500	17.000	17.000	17.000	17.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019

bedragen x € 1	De heer P.J. Aalbersberg	Mevrouw J.C. van Eijk- Graveland	De heer R. Bisschop	De heer H.A. Dijkstra	Mevrouw M. van den Berg
	Voorzitter Raad van toezicht	Lid Raad van toezicht	Lid Raad van toezicht	Lid Raad van toezicht	Lid Raad van toezicht
	1/1-31/12	N.v.t.	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
<u>Functiegegevens</u>					
Aanvang en einde functievervulling in 2019					
<u>Bezoldiging</u>					
Totale bezoldiging	12.573	N.v.t.	8.424	8.577	8.518
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.600	N.v.t.	16.400	16.400	16.400

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

De CHE had in 2020 geen topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

1e. In het geval een topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van onderstaande tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a of 1d.

Hiervan was geen sprake in 2020. Genoemde tabel is daarom in deze verantwoording niet opgenomen.

1f. Topfunctie bij andere WNT-instellingen als bestuurder

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking, hebben geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

De CHE heeft in 2020 geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband gedaan aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

A11 Gebeurtenissen na balansdatum

Naar aanleiding van het Corona virus is gekeken naar de impact op deze jaarrekening. Er is geen sprake van een materiële impact op de balansposten per jaareinde en het resultaat van 2020. In het bestuursverslag zijn in paragraaf 2 de onzekerheden en risico's beschreven die op dit moment in beeld zijn met betrekking tot de Corona crisis.

A12 Ondertekening van de jaarrekening

Ede, 12 mei 2021

College van Bestuur :

w.g. Dhr. J. Hol

w.g. Dhr. drs. P.I.W. Oudenaarden

Raad van Toezicht :

w.g. Dhr. P.J. Aalbersberg

w.g. Dhr. dr. R. Bisschop

w.g. Dhr. H.A. Dijkstra RA

w.g. Mevr. Mr. dr. J.C. van Eijk - Graveland

w.g. Mevr. prof. dr. E.C. van der Sluis

B Overige gegevens

B1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting voor Christelijk Hoger Beroepsonderwijs op Gereformeerde Grondslag

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting voor Christelijk Hoger Beroepsonderwijs op Gereformeerde Grondslag te Ede gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Christelijk Hoger Beroepsonderwijs op Gereformeerde Grondslag op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Christelijk Hoger Beroepsonderwijs op Gereformeerde Grondslag zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 12 mei 2021

Van Ree Accountants

w.g.

M.A. (Marien) Rozendaal RA

B2 Statutaire regeling resultaatbestemming

De statuten van de CHE bevatten geen bepaling inzake bestemming van het resultaat.

C Bijlagen

C1 Gegevens van de rechtspersoon

Bestuursnummer	40235
Brinnummer	25 BA
Naam instelling	Christelijke Hogeschool Ede
Adres	Oude Kerkweg 100
Postadres	Postbus 80
Postcode / Plaats	6710 BB EDE
Telefoon	0318 - 696 300
E-mail	info@che.nl
Internetsite	www.che.nl
Kamer van koophandel	41052188
Contactpersoon	M. Abbas
E-mail contactpersoon	finance@che.nl

C2 Overzicht resultaat CHE voor Professionals per afdeling

Resultaat CHE voor Professionals

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Totaal baten	1.447	2.463
Totaal lasten	1.389	2.276
	58	187

	Algemeen x € 1.000	Theologie, Welzijn en Zorg x € 1.000	Educatie x € 1.000	Media & Organisatie x € 1.000	Totaal x € 1.000
Baten					
Contractonderwijs	1.877	0	0	0	1.877
Winstaandeel Master Leren en Innoveren	0	0	0	0	0
Winstaandeel Penta Nova	0	0	0	0	0
Budgetverdeling	-429	0	0	0	-429
Baten	1.447	0	0	0	1.447
Lasten	1.389	0	0	0	1.389
Resultaat	58	0	0	0	58
<i>Rentabiliteit</i>	<i>4,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>0,0%</i>	<i>4,0%</i>
Stand reserve 1-1-2020	455	624	512	96	1.687
Bestemming resultaat	58	0	0	0	58
Saldo reserve 31-12-2020	513	624	512	96	1.745